

รายงานผลการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษา
ระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

จัดทำโดย : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สนับสนุนโดย : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

รายงานผลการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ได้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการติดตามและประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2537-2556 ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร โดยสาระสำคัญของรายงานฯ ประกอบด้วย ผลการติดตามระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและสถานีขนถ่ายมูลฝอย จำนวนรวม 7 แห่ง คือ เทศบาลเมืองชัยนาท เทศบาลตำบลหันคา เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เทศบาลเมืองสองพี่น้อง เทศบาลตำบลศรีประจันต์ และเทศบาลนครอ้อมน้อย การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 ขอขอบคุณสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน 4 จังหวัด ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ และขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 ได้นำมาประกอบการพิจารณาแนวทางการฟื้นฟูและปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ รวมทั้งเสริมสร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นสามารถเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(นายวรพล จันทรงาม)

ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 (นครปฐม)

กันยายน 2556

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญรูป	ง
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	1-5
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ผลผลิต	2
1.4 พื้นที่ดำเนินการ	2
1.5 วิธีดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการ	3
1.6 งบประมาณ	3
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปรายจังหวัด	4
บทที่ 3 รายงานผลการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ	11
3.1 จังหวัดชัยนาท	11
3.2 จังหวัดสุพรรณบุรี	32
3.3 จังหวัดสมุทรสาคร	52
ภาคผนวก	
แบบสำรวจข้อมูลระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองชัยนาท	
แบบสำรวจข้อมูลระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลหันคา	
แบบสำรวจข้อมูลระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์	
แบบสำรวจข้อมูลระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	
แบบสำรวจข้อมูลระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสองพี่น้อง	
แบบสำรวจข้อมูลระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลศรีประจันต์	
แบบสำรวจข้อมูลระบบการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลนครอ้อมน้อย	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 2.1 เขตการปกครองและขนาดพื้นที่ในพื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัด	4
ตารางที่ 2.2 เขตการปกครองในพื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัด	6
ตารางที่ 2.3 ประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัด	6
ตารางที่ 3.1.1-1 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองชัยนาท	14
ตารางที่ 3.1.1-2 จำนวนและประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองชัยนาท	14
ตารางที่ 3.1.2-1 จำนวนและประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลหันคา	21
ตารางที่ 3.2.1-1 การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	32
ตารางที่ 3.2.1-2 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	34
ตารางที่ 3.2.2-1 การดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสองพี่น้อง	38
ตารางที่ 3.2.2-2 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง	42
ตารางที่ 3.2.3-1 การดำเนินงานระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล เทศบาลตำบลศรีประจันต์	45
ตารางที่ 3.2.3-2 จำนวนและประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลศรีประจันต์	47
ตารางที่ 3.2.3-3 สรุปค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยที่คัดแยกได้ ตั้งแต่เดือนมกราคม-กรกฎาคม 2556	49
ตารางที่ 3.2.3-4 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลศรีประจันต์	49
ตารางที่ 3.3.1-1 การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลนครอ้อมน้อย	52-53
ตารางที่ 3.3.1-2 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลนครอ้อมน้อย	55

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
รูปที่ 2.1 ขอบเขตการปกครองระดับจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5	5
รูปที่ 2.2 จำนวนเรื่องร้องเรียนรายจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555	9
รูปที่ 2.3 แผนภูมิแสดงสัดส่วนเรื่องร้องเรียนแยกประเภทปัญหามลพิษตามรายจังหวัด	10
รูปที่ 3.1.1-1 ผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (หนองมะโมง) เทศบาลเมืองชัยนาท	12
รูปที่ 3.1.1-2 ผังบริเวณสถานีขนถ่ายมูลฝอย แห่งที่ 1 (เขาพลอง)	13
รูปที่ 3.1.1-3 อาคารเครื่องชั่ง อาคารซ่อมบำรุง	15
รูปที่ 3.1.1-4 หลุมฝังกลบขยะมูลฝอยส่วนที่ไม่ได้มีการกลบทับด้วยดิน	16
รูปที่ 3.1.1-5 ขยะมูลฝอยที่ปลิวออกนอกหลุมฝังกลบ	16
รูปที่ 3.1.1-6 ระบบบำบัดน้ำเสีย	16
รูปที่ 3.1.1-7 บ่อดิตตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน	17
รูปที่ 3.1.1-8 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองชัยนาท (เขาพลอง)	17
รูปที่ 3.1.1-9 บ่อดิตตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ	19
รูปที่ 3.1.2-1 ผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลหันคา	20
รูปที่ 3.1.2-2 การฝังกลบขั้นที่ 2 ของบ่อที่ 1	21
รูปที่ 3.1.2-3 การปลูกต้นไม้และติดตั้งตาข่ายรอบพื้นที่ฝังกลบ	22
รูปที่ 3.1.2-4 บ่อบำบัดน้ำเสีย 4 บ่อ	22-23
รูปที่ 3.1.2-5 ผังแสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำจากบ่อสังเกตการณ์ (กรมควบคุมมลพิษสำรวจเมื่อ 3 พฤษภาคม 2555)	24
รูปที่ 3.1.2-6 บ่อสังเกตการณ์ (MW2) ที่ซ่อมแซมเรียบร้อยแล้ว	25
รูปที่ 3.1.2-7 โรงคัดแยกขยะ	25
รูปที่ 3.1.3-1 ระบบกำจัดขยะมูลฝอย (สถานีขนถ่ายมูลฝอย) เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์	29
รูปที่ 3.1.3-2 กำจัดขยะโดยวิธีการเทกองแล้วเผา	30
รูปที่ 3.2.1-1 ผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	33
รูปที่ 3.2.1-2 การฝังกลบขยะมูลฝอยขั้นที่ 2 ของพื้นที่ 4 บ่อแรก	35
รูปที่ 3.2.1-3 ระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย	35
รูปที่ 3.2.1-4 แผนผังแสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำในสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	36
รูปที่ 3.2.2-1 แผนผังโครงการระบบกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสองพี่น้อง	39
รูปที่ 3.2.2-2 สภาพโดยทั่วไปของบ่อขยะเดิม เทศบาลเมืองสองพี่น้อง	39-40

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
รูปที่ 3.2.2-3 เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตน้ำมันจากพลาสติก	40
รูปที่ 3.2.2-4 บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสองพี่น้อง	41
รูปที่ 3.2.2-5 บ่อพักน้ำที่เชื่อมต่อกับบ่อบำบัดที่ 3	42
รูปที่ 3.2.2-6 บ่อบำบัดน้ำเสียบ่อที่ 3	43
รูปที่ 3.2.3-1 ผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลศรีประจันต์	46
รูปที่ 3.2.3-2 บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลศรีประจันต์	47
รูปที่ 3.2.3-3 โรงคัดแยกขยะ เทศบาลตำบลศรีประจันต์	48
รูปที่ 3.2.3-4 อาคารรวบรวมขยะรีไซเคิล	48
รูปที่ 3.2.3-5 ระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลตำบลศรีประจันต์	50
รูปที่ 3.3.1-1 แผนผังโครงการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลนครอัมมน้อย	53
รูปที่ 3.3.1-2 สภาพพื้นที่โครงการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลนครอัมมน้อย	54

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานผลการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จัดทำขึ้นเพื่อติดตามระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2537-2556 จำนวน 7 แห่ง คือ เทศบาลเมืองชัยนาท เทศบาลตำบลหันคา เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เทศบาลเมืองสองพี่น้อง เทศบาลตำบลศรีประจันต์ และเทศบาลนครอ้อมน้อย ซึ่งมีสาระสำคัญของรายงานฯ ประกอบด้วย การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ เพื่อการนำไปใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางฟื้นฟูและปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ รวมทั้งเสริมสร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นสามารถเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลเมืองชัยนาท

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนหรือโครงการระบบกำจัดวัสดุเหลือใช้ เทศบาลเมืองชัยนาท ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านหนองตู ตำบลหนองมะโมง อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0583701 Y 1683052) ระยะทางห่างจากเทศบาล 60 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่รวม 71 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับประมาณภายใต้โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 -2544 วงเงิน 32 ล้านบาท ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี 2544 มีบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย จำนวน 1 บ่อ

เทศบาลเริ่มใช้กำจัดขยะมูลฝอยเมื่อปี พ.ศ. 2553 เนื่องจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมบริเวณเขาพลอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท มีปัญหาการฝังกลบและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการเทศบาลดำเนินการเอง ปัจจุบันมีปริมาณขยะมูลฝอยเข้าสู่ระบบประมาณ 42.5 ตันต่อวัน โดยเป็นขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ประมาณวันละ 12.5 ตัน และขยะมูลฝอยอีกจำนวนหนึ่งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนอื่นๆ อีกประมาณ 30 ตันต่อวัน โดยประมาณการจากรถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ไม่มีการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอย เนื่องจากอาคารเครื่องชั่งชำรุด และไม่มีการติดตั้งเครื่องชั่งน้ำหนักรถเก็บขนขยะมูลฝอย นับตั้งแต่ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2544 โดยเทศบาลคิดอัตราค่ากำจัดขยะมูลฝอยเหมาจ่ายเดือนละ 10,000 บาทต่อแห่ง

การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบฯ พบว่า

(1) โครงการระบบกำจัดวัสดุเหลือใช้ อำเภอหนองมะโมง การกำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบันไม่มีการบดอัดและกลบทับด้วยดิน และพบว่ามีของเสียอันตรายจากบ้านเรือน ถูกทิ้งปะปนมากำจัดร่วมกันด้วยบริเวณโดยรอบสถานที่ฝังกลบ มีขยะมูลฝอยจำนวนมากปลิวออกนอกหลุมฝังกลบกระจายทั่วบริเวณ มีการร้องเรียนจากประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงเรื่องกลิ่นและแมลงนำโรคระบาด มีเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่กำจัดฯ จำนวน 2 คน ไม่มีการจดบันทึกข้อมูลมูลฝอย อาทิ ปริมาณมูลฝอย รายละเอียดรถเก็บขนมูลฝอยที่เข้าสู่สถานที่กำจัด

(2) นอกจากนี้ เทศบาลเมืองชัยนาทยังมีพื้นที่กำจัดมูลฝอยอีกแห่งหนึ่งบริเวณเขาพลอง ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานที่นำขยะมูลฝอยมากำจัด จำนวน 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองชัยนาท และองค์การบริหาร

ส่วนตำบลเขาท่าพระ การกำจัดมูลฝอยใช้วิธีการเทกอง (Uncontrolled หรือ Open Dump) ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนใกล้เคียง เนื่องจากได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่นเหม็น และแมลงวันรบกวน

2. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลตำบลหันคา

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนหรือศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม แห่งที่ 1 จังหวัดชัยนาท ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านหนองแจง ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอด่านช้าง จังหวัดชัยนาท (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0598920 Y 1660704) ระยะทางห่างจากเทศบาล 14 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่รวม 74 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ปี 2552 รวมวงเงินทั้งสิ้น 26.155 ล้านบาท โดยเป็นเงินอุดหนุน 23.0397 ล้านบาท และเทศบาลสมทบจำนวน 3.1153 ล้านบาท โดยก่อสร้างบนเนื้อที่ 31 ไร่เศษ มีบ่อฝังกลบมูลฝอย จำนวน 3 บ่อ ก่อสร้างบ่อฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) จำนวน 2 บ่อ (20,000 ตารางเมตร หรือประมาณ 12 ไร่เศษ) และเป็นบ่อดินซึ่งไม่มีระบบป้องกันการซึมของน้ำชะขยะลงแหล่งน้ำใต้ดินและไม่มีระบบทอรวบรวมน้ำชะขยะ จำนวน 1 บ่อ

ระบบฯ เปิดใช้งานเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 การบริหารจัดการ เทศบาลดำเนินการเอง ปัจจุบันเทศบาลรับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลหันคา ประมาณวันละ 4 ตัน และขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอด่านช้าง และอำเภออื่นๆ ทั้งในเขตจังหวัดชัยนาท และจังหวัดสุพรรณบุรีบางแห่ง โดยเสียค่าบริการในการกำจัดขยะมูลฝอยให้แก่เทศบาลตำบลหันคาในอัตราตันละ 300 บาท รวมทั้งสิ้น 14 แห่ง ปริมาณขยะมูลฝอยรวม 30 ตันต่อวัน ปัจจุบันได้ดำเนินการฝังกลบขยะมูลฝอยจนเต็มบ่อฝังกลบ จำนวน 2 บ่อ และเริ่มการฝังกลบชั้นที่ 2 แล้ว

การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบฯ พบว่า

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยมีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลและมีการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากโครงการโดยการปลูกต้นไม้ เพื่อเป็นแนวกันชนบริเวณพื้นที่โดยรอบบ่อฝังกลบ แต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการกลบทับ ดังนั้นควรดำเนินการจัดหาดินมาทำการกลบทับขยะมูลฝอยทั้งหมดเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น และแมลงวัน

การบริหารจัดการยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้ เช่น การจัดระเบียบการเทกองขยะ การบดอัดขยะ ซึ่งจะช่วยให้สามารถฝังกลบขยะได้มากขึ้น

3. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์

สถานีขนถ่ายมูลฝอยแห่งที่ 2 เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลโพธิ์นางดำดก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0625258 Y 1663508) ห่างจากเทศบาล 5 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 10 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ปี 2552-2553 วงเงิน 70 ล้านบาท ในการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย

ภายหลังจากการก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอย แห่งที่ 2 แล้วเสร็จ แต่ยังขาดครุภัณฑ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน เทศบาลจึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานีขนถ่ายมูลฝอย และได้รับการจัดสรรรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จำนวน 22,230,000 บาท และให้เทศบาลสมทบ 2,470,000 บาท รวมเงินงบประมาณทั้งสิ้น 24,700,000 บาท เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ จำนวน 3 รายการ คือ 1) เครื่องอัดมูลฝอย จำนวน 1 ชุด 2) รถยนต์บรรทุกขนส่งมูลฝอย 1 คัน และ 3) ตู้บรรทุกมูลฝอย 2 ใบ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการตามระเบียบพัสดุ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน 2556

การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบฯ พบว่า

หลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2553 ยังไม่สามารถเปิดใช้งานขนถ่ายมูลฝอยได้ เนื่องจากไม่มีเครื่องจักรและอุปกรณ์การดำเนินงาน โดยเฉพาะส่วนของอาคารซึ่งน้ำหนัวยังไม่ได้รับงบประมาณในการก่อสร้าง ทำให้อาคาร ระบบบำบัดน้ำเสีย และอุปกรณ์ต่างๆ ชำรุดเสียหาย ปัจจุบันใช้พื้นที่ว่างที่เหลือยู่ซึ่งเป็นบ่อดินเก่าเป็นพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยจากเทศบาล ประมาณ 3 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 100 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ประมาณการจากรถเก็บขยะ เนื่องจากไม่มีเครื่องชั่งน้ำหนัก) กำจัดโดยวิธีการเทกองแล้วเผา

4. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0616810 Y 1605888) ระยะทางห่างจากเทศบาล 13 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 156 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด พ.ศ.2538 พ.ศ. 2539-2543 และ พ.ศ.2551 รวมวงเงินทั้งสิ้น 144.844 ล้านบาท

ระบบฝังกลบขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เปิดดำเนินการเมื่อ ปี 2539 โดยเทศบาลฯ ได้วางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยจำนวน 4 บ่อ กำหนดให้ฝังกลบ 4 ชั้น สูง 2.5 เมตร ส่วนระยะที่ 2 ยังไม่เปิดใช้งาน

การบริหารจัดการ เทศบาลดำเนินการเอง โดยรับผิดชอบจัดการขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลประมาณวันละ 30.4 ตัน และขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ อีกจำนวน 10 แห่ง ประมาณวันละ 15-20 ตัน โดยเสียค่าบริการให้แก่เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีในอัตราตันละ 750 บาท รวมปริมาณมูลฝอยเข้าระบบฯ ประมาณ 50 ตันต่อวัน

การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบฯ พบว่า

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลและมีการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากโครงการโดยการปลูกต้นไม้ เพื่อเป็นแนวกันชนบริเวณพื้นที่โดยรอบบ่อฝังกลบ แต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่ได้ทำการกลบทับ เนื่องจากมีหน้างานกว้าง ดังนั้นควรจัดหาดินมาดำเนินการกลบทับขยะมูลฝอยทั้งหมดเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น แมลงวัน และสุนัขคุ้ยเขี่ย

5. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลเมืองสองพี่น้อง

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งอยู่ 164 ถนนศรีสำราญ 2 ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0609520 Y 1574478) ระยะทางห่างจากเทศบาล 5 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 49 ไร่ เป็นที่ดินสาธารณะ ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด พ.ศ.2548-2549 แต่ได้ขยายเวลาการดำเนินงานจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 รวมวงเงินทั้งสิ้น 55.134 ล้านบาท

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสองพี่น้อง เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2551 ในปี 2553-2554 หยุดดำเนินการเนื่องจากเกิดปัญหาทางเทคนิคและเกิดปัญหาอุทกภัย เริ่มเปิดดำเนินการอีกครั้งในเดือน พฤษภาคม 2555 และปิดระบบชั่วคราวช่วงฤดูฝนในเดือนพฤศจิกายน 2555 ถึงเดือนมกราคม 2556 การบริหารจัดการ เทศบาลดำเนินการเอง โดยรับผิดชอบจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลเมืองสองพี่น้อง ประมาณวันละ 25 ตัน

การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบฯ พบว่า

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสองพี่น้อง มีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการเทกอง ไม่มีการกลบทับด้วยดิน สภาพพื้นที่ฝังกลบไม่เหมาะกับการใช้เป็นบ่อฝังกลบ เนื่องจากมีน้ำใต้ดินในระดับสูง เมื่อมีปริมาณขยะมูลฝอยเข้ามาจำนวนมากทำให้เกิดการปนเปื้อนกระจายของขยะมูลฝอย นอกจากนี้ รถเก็บขน และเครื่องจักรดำเนินงานยากขึ้นเนื่องจากมีน้ำขังอยู่ในบ่อฝังกลบ ระบบสูบน้ำชำระไม่สามารถใช้งานได้ และหากเข้าสู่ช่วงฤดูฝนจะยิ่งมีปัญหามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ขยะมูลฝอยที่รอการบดอัดชุ่มไปด้วยน้ำฝนทำให้น้ำชะขยะมูลฝอยมีปริมาณมากขึ้น จึงยากในการบดอัดและอาจไหลล้นออกนอกพื้นที่ดำเนินงาน

6. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลตำบลศรีประจันต์

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งอยู่ บ้านสะพานหลวง หมู่ 4 ตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0627906 Y 1616901) ระยะทางห่างจากเทศบาล 8 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 51 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด พ.ศ.2552-2554 จำนวน 141,208,021 บาท และเทศบาลสมทบงบประมาณ จำนวน 15,689,780 บาท รวมวงเงินทั้งสิ้นจำนวน 156,897,801 ล้านบาท มีบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย จำนวน 2 บ่อ มีเทคโนโลยีแบบครบวงจร การนำขยะมูลฝอยมาจัดการด้วยวิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล โดยผ่านโรงคัดแยกขยะ โรงหมักปุ๋ย

ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมแบบครบวงจรเทศบาลตำบลศรีประจันต์ มีการบริหารจัดการโดยให้บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินงาน คือ บริษัท เจริญวารรณกิจรุ่งเรือง เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2554 รองรับปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 25-35 ตันต่อวัน โดยเป็นขยะจากเทศบาลตำบลศรีประจันต์ประมาณ 4 ตันต่อวัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ และเอกชนอีก 13 แห่ง ประมาณ 21-31 ตันต่อวัน ปัจจุบันมีการใช้พื้นที่บ่อขยะทั้ง 2 บ่อ ในการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการเทกอง มีการปิดทับด้วยดินเพียงเล็กน้อย ทำให้มีขยะมูลฝอยกระจายตกในพื้นที่ยังไม่ฝังกลบขยะมูลฝอย

การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบฯ พบว่า

ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมแบบครบวงจรเทศบาลตำบลศรีประจันต์ มีการดำเนินการคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ และเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยก่อนที่จะนำไปกำจัดยังบ่อฝังกลบ โดยบริษัทเอกชนที่รับสัมปทานในปัจจุบันได้ทำการคัดแยกขยะมูลฝอยออกเป็น 10 ประเภท คือ วัสดุพลาสติก ขวดแตก กระป๋อง กระสอบ กระดาษ เศษไม้ เศษผ้า หิน และเศษผัก ขยะส่วนที่เหลือจากการคัดแยกจะถูกอัดเป็นก้อนและขนส่งด้วยรถบรรทุกไปกำจัดที่บ่อฝังกลบ ซึ่งใช้วิธีการเทกอง ไม่มีการบดอัดกลบทับด้วยดิน

ระบบสายพานคัดแยก มีปัญหาชำรุดบ่อยครั้ง เนื่องจากใช้งานมานานทำให้เครื่องจักรเสื่อมสภาพ

โรงหมักปุ๋ย อาจมีการปนเปื้อนของขยะอันตราย ทำให้ปุ๋ยที่ผลิตได้ยังไม่มีตลาดจำหน่ายที่แน่นอน จึงหยุดการผลิตไว้ชั่วคราว

7. ระบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลนครอ้อมน้อย

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนหรือโครงการกำจัดขยะมูลฝอย ตั้งอยู่ 16/5 หมู่ที่ 3 ตำบลท่าเสา อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0636864 Y 1505450) ระยะทางห่างจากเทศบาล 15 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่รวม 75 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ซึ่งได้ก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยระยะที่ 1 ตั้งแต่ปี 2540-2542 และเทศบาลได้ขอรับงบประมาณสนับสนุนในการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยระยะที่ 2 ประจำปีงบประมาณ 2548 จากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินการก่อสร้างระบบกำจัดขยะให้แล้วเสร็จ ซึ่งโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ้อมน้อยได้รับการสนับสนุนโครงการภายใต้โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการ เพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมวงเงินที่ได้รับการสนับสนุนทั้งสิ้น 135.30 ล้านบาท

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลนครอ้อมน้อย ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตั้งแต่ปี 2542 แต่ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เนื่องจากมีการคัดค้านจากประชาชนบริเวณโดยรอบ ซึ่งขณะนี้ชุมชนเกิดขึ้นบริเวณรอบๆ ใกล้กับสถานที่กำจัดขยะของเทศบาล และประชาชนเหล่านี้เกรงว่าจะเกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบฯ พบว่า

เนื่องจาก เทศบาลนครอ้อมน้อยไม่มีการดำเนินการระบบกำจัดขยะมูลฝอย จึงไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพการเดินระบบฯ ได้ ทั้งนี้ การกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลได้ดำเนินการจ้างเอกชนในการกำจัด โดยการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแล้วนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะเอกชน ที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 มาตรา 37-41 กำหนดว่า เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่เขต พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมหรือเขตควบคุมมลพิษ จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด สำหรับจังหวัดอื่นๆ อาจจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ที่มีรายละเอียดของระบบการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม แล้วนำเสนอไปยังสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เพื่อทำการรวบรวม วิเคราะห์ เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) และขอตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยเสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สกล.) พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) พร้อมกำหนดว่าเป็นงบประมาณสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับถ่ายโอน ซึ่งอยู่ในสัดส่วนของรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมติคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด จังหวัดโดยคณะกรรมการจัดทำและติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสจ.) เป็นเลขานุการ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นแผนบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการในพื้นที่ของแต่ละจังหวัด สำหรับโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ที่ประสงค์จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณประจำปี โดยเฉพาะโครงการลงทุนด้านการจัดการขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสียชุมชน จะต้องจัดทำข้อเสนอโครงการและเอกสารหลักฐานประกอบเพื่อแสดงความพร้อม ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (สสภ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านเทคนิควิชาการ (Technical support) ให้แก่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ร่วมกับสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ถูกประกาศเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนด ตามมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ดังนั้น เพื่อให้โครงการสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด บรรลุตามวัตถุประสงค์ และสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในปีงบประมาณ พ.ศ.2556 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงขอความร่วมมือจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1-16 ดำเนินการติดตามผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมใน

ระดับจังหวัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของแต่ละสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค ซึ่งในส่วนของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 มีระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการติดตามประเมินผล จำนวน 7 แห่ง

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงาน

1.2.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

1.3 ผลผลิต

รายงานผลการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556

1.4 พื้นที่ดำเนินการ

การติดตามประเมินผลในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 จำนวน 7 แห่ง จำแนกรายจังหวัด ดังนี้

1.4.1 จังหวัดชัยนาท จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองชัยนาท เทศบาลตำบลหันคา และเทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์

1.4.2 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลศรีประจันต์ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี และเทศบาลเมืองสองพี่น้อง

1.4.3 จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครอ้อมน้อย

1.5 วิธีดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการ

การติดตามและประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยดำเนินการ ดังนี้

1.5.1 วางแผนการดำเนินงาน การใช้จ่ายงบประมาณ ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อชี้แจงแผนงาน โครงการ พร้อมขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั่วไป การบริหารจัดการ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในเดือนมีนาคม 2556

1.5.2 สืบหาข้อมูลภาคสนาม ตรวจสอบและประเมินผลการเดินระบบ พร้อมถ่ายภาพในพื้นที่ ระหว่างเดือนมีนาคม – เมษายน 2556

1.5.3 วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินสถานการณ์ปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ระหว่างเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน 2556

1.5.4 สรุปปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหา โดยพิจารณาจากสถานการณ์ ข้อจำกัด และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2556

1.5.5 จัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ภายในเดือนกันยายน 2556

1.6 งบประมาณ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ข้อมูลสมรรถนะการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบกำจัดขยะมูลฝอยรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน จำนวน 7 แห่ง

1.7.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมาย มีแนวทางในการบริหารจัดการระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

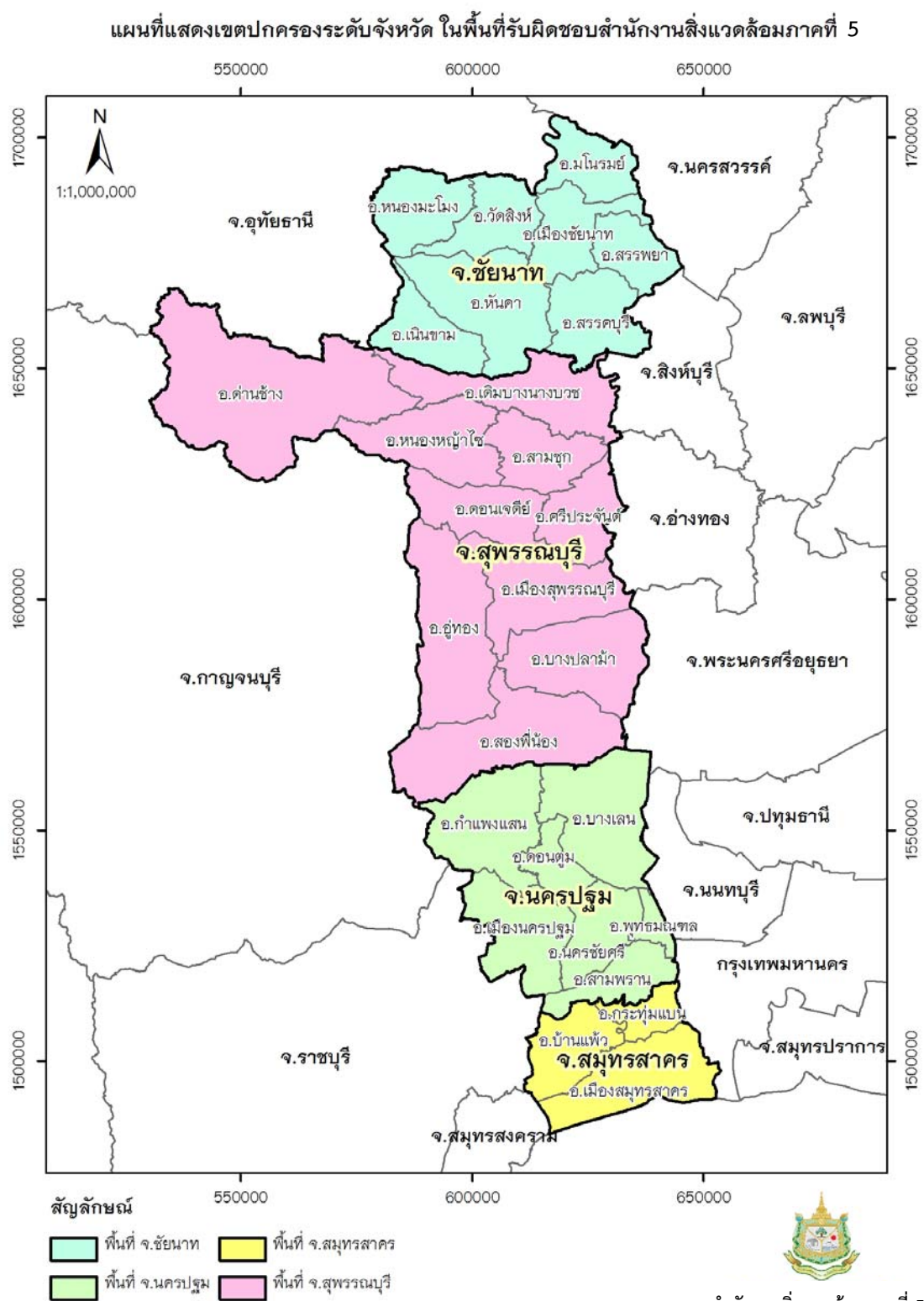
บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปรายจังหวัด

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 รับผิดชอบพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร มีพื้นที่รวม 10,868.3 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,792,688 ไร่ โดยจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุด 5,358 ตารางกิโลเมตร (3,348,750 ไร่) รองลงมาได้แก่ จังหวัดชัยนาท 2,469.7 ตารางกิโลเมตร (1,543,562 ไร่) จังหวัดนครปฐม 2,168.3 ตารางกิโลเมตร (1,355,188 ไร่) และจังหวัดสมุทรสาคร 872.3 ตารางกิโลเมตร (545,188 ไร่) ตามลำดับ รายละเอียดของขอบเขตการปกครอง แสดงดังตารางที่ 2.1 และรูปที่ 2.1 และจำนวนเขตการปกครอง จำนวนประชากรแสดงดังตารางที่ 2.2 และตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.1 เขตการปกครองและขนาดพื้นที่ในพื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัด

จังหวัด	อำเภอ	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	รวมขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ
ชัยนาท	เมืองชัยนาท	255.377	2,469.7	22.72
	มโนรมย์	225.644		
	สรรพยา	228.277		
	วัดสิงห์	315.318		
	สรรคบุรี	354.796		
	หันคา	539.334		
	หนองมะโมง	291		
	เนินขาม	260		
สุพรรณบุรี	เมืองสุพรรณบุรี	540.917	5,358.0	49.30
	บางปลาม้า	481.298		
	ศรีประจันต์	180.986		
	ดอนเจดีย์	252.081		
	อู่ทอง	630.29		
	สามชุก	355.917		
	เดิมบางนางบวช	552.33		
	หนองหญ้าไซ	420.209		
	สองพี่น้อง	750.381		
	ด่านช้าง	1,193.599		
นครปฐม	เมืองนครปฐม	417.44	2,168.3	19.95
	นครชัยศรี	284.031		
	พุทธมณฑล	52.3		
	สามพราน	249.347		
	กำแพงแสน	405.019		
	ดอนตูม	171.354		
	บางเลน	588.836		
สมุทรสาคร	เมืองสมุทรสาคร	492.04	872.3	8.03
	กระทุ่มแบน	135.276		
	บ้านแพ้ว	245.031		
รวม			10,868.3	100

รูปที่ 2.1 ขอบเขตการปกครองระดับจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5

ตารางที่ 2.2 เขตการปกครองในพื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัด

จังหวัด	ส่วนภูมิภาค			ส่วนท้องถิ่น					
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	ทน.	ทม.	ทต.	อบต.	รวม
ชัยนาท	8	51	505	1	-	1	37	21	60
สุพรรณบุรี	10	110	1,007	1	-	2	41	83	127
นครปฐม	7	106	930	1	1	3	16	96	117
สมุทรสาคร	3	40	290	1	2	1	9	25	38
รวม	28	307	2,702	4	3	7	103	225	342

ที่มา : <http://nkpathom.nso.go.th/nkpathom> สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2556

ตารางที่ 2.3 ประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ 4 จังหวัด

จังหวัด	จำนวนประชากร			จำนวนบ้าน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ความหนาแน่นประชากร
	ชาย	หญิง	รวม			
ชัยนาท	160,769	172,403	333,172	115,328	2,469.7	134.90
สุพรรณบุรี	410,612	436,696	847,308	272,653	5,358.0	158.14
นครปฐม	420,026	454,590	874,616	338,019	2,168.3	403.36
สมุทรสาคร	245,830	262,982	508,812	245,074	872.3	583.30
รวม	1,237,237	1,326,671	2,563,908	971,074	10,868.3	235.91

ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2555

ที่มา : กรมการปกครอง (www.dopa.go.th) สืบค้น ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2556

ข้อมูลทั่วไปรายจังหวัด

จังหวัดชัยนาท

จังหวัดชัยนาท ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยาและเป็นตอนเหนือสุดของภาคกลาง บนเส้นรุ้งที่ 15 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 16.854 เมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 195 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ประมาณร้อยละ 99.06 ของพื้นที่ทั้งหมด ได้แก่ พื้นที่ตอนกลาง ตอนใต้และตะวันออกของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบจนถึงพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดมีแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำน้อยไหลผ่านพื้นที่ต่างๆ ทั่วทุกอำเภอ อาทิ แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านอำเภอมโนรมย์ อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเมืองชัยนาท และอำเภอสรรพยา แม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำมะขามเฒ่า ไหลผ่านอำเภอวัดสิงห์ และอำเภอหันคา แม่น้ำน้อย ไหลผ่านอำเภอสรรคบุรี คลองชลประทาน ซึ่งมีหลายสาย ไหลผ่านพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ คลองอนุศาสนนันท์ คลองมหาราช คลองพลเทพ เป็นต้น นอกจากลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบแล้ว ยังมีเนินเขาเล็กๆ ขนาดประมาณ 1-3 กิโลเมตรกระจายอยู่ทั่วไป ที่สำคัญ ได้แก่ เขารักรามูล ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญของจังหวัดชัยนาท เขาพลอง เขาขยาย เขาท่าพระ เขาระดี่ เขาใหญ่ เขารัก เขาดิน เขาหลัก เขาไก่ห้อย เขาสารพัดดี เขาราวเทียน เขาสรรพยา และเขาแก้ว เป็นต้น

ป่าไม้ จังหวัดชัยนาทมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 2 แห่ง คือ

1) ป่าสงวนแห่งชาติเขาช่องลม และป่าเขาหลัก ตามกฎกระทรวงฉบับ 188 (พ.ศ. 2506) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช 2481 เนื้อที่ประมาณ 54.99 ตารางกิโลเมตร หรือ 34,368.75 ไร่ อยู่ในพื้นที่ตำบลวังตะเคียน ตำบลหนองมะโมง และตำบลสะพานหิน อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท

2) ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาราวเทียน ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 406 (พ.ศ.2512) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 เนื้อที่ประมาณ 70.34 ตารางกิโลเมตร หรือ 43,962 ไร่ อยู่ในท้องที่ตำบลไพรนกยูง และตำบลเด่นใหญ่ อำเภอมโนรมย์ ตำบลเนินฆ้อ ตำบลสุขเดือนห้า และตำบลกระบกเตี้ย อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

โดยกรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมโทรมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม แบ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาช่องลม และป่าเขาหลัก เนื้อที่ 20,361 ไร่ และป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาราวเทียน เนื้อที่ 20,993 ไร่ รวมพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่มอบให้ ส.ป.ก. 41,354 ไร่ ดังนั้นคงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้ง 2 ป่า จำนวน 36,976.75 ไร่

แหล่งน้ำผิวดิน มีแหล่งน้ำหลักสำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีแม่น้ำสาขา คือ แม่น้ำน้อย และแม่น้ำท่าจีน

สภาพทางเศรษฐกิจ จังหวัดชัยนาทมีการปลูกข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก โดยสามารถปลูกได้ทั้งข้าวนาปีและข้าวนาปรัง การปลูกข้าวนาปีอาศัยน้ำฝนตามธรรมชาติและน้ำชลประทาน ส่วนนาปรังเกษตรกรอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำชลประทานและแหล่งน้ำอื่นๆ จึงทำให้เกษตรกรบางส่วนสามารถปลูกข้าวได้ 2 – 3 ครั้งต่อปี จากรายงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2553 จังหวัดชัยนาทมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ตามราคาประจำปี 24,596 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (PER CAPITA GPP) 67,078 บาท จัดเป็นอันดับที่ 5 ของภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑล) และเป็นอันดับที่ 42 ของประเทศ โดยสาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัดมากที่สุด คือ สาขาเกษตรกรรม (ไม่รวมการประมง)

จังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่ม แม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ไหลผ่านตามแนวยาวของจังหวัดจากเหนือจรดใต้ จังหวัดสุพรรณบุรีตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 4 ลิปดา ถึง 15 องศา 5 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นแวงที่ 99 องศา 17 ลิปดา ถึง 100 องศา 16 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 3 - 10 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ระยะทางประมาณ 107 กิโลเมตร (ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340) โดยทางรถไฟประมาณ 142 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่ มีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบสูง โดยมีความลาดระหว่าง 0-3 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัดตลอดแนว ตั้งแต่เหนือจรดใต้บริเวณพื้นที่ต่ำสุดอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ คือ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ยประมาณ 3 เมตร ส่วนทางเหนือของจังหวัดอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ยประมาณ 10 เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสุพรรณบุรีมีการทำนาข้าว มีแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง อยู่ทั่วไป แม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านจากเหนือสุดถึงใต้สุดได้แก่ แม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี

ป่าไม้ ลักษณะป่าไม้ของจังหวัดสุพรรณบุรี เดิมเป็นป่าไม้เบญจพรรณ ได้แก่ เต็ง มะค่าโมง ชาก มะค่า แต่ ชิงชัน ตะเคียนทอง ยมหอม แต่สภาพปัจจุบันได้ถูกราษฎรบุกรุกเข้าทำกินในเขตป่าสงวนหลายแห่งถูกเปลี่ยนเป็นไร่อ้อยและนาข้าว เป็นต้น

แหล่งน้ำ ประกอบด้วยแม่น้ำลำคลองต่างๆ มีแม่น้ำสายใหญ่ๆ ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ และเศรษฐกิจของประชากร ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี เชื่อนกระเสียวซึ่งเป็นสาขาที่สำคัญของแม่น้ำสุพรรณบุรี นอกจากนั้นเป็นแม่น้ำสายเล็กซึ่งส่วนใหญ่จะไหลลงแม่น้ำท่าจีนเกือบทั้งสิ้น

สภาพทางเศรษฐกิจ จากการรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าในปี 2553 จังหวัดสุพรรณบุรี มีมูลค่ารวมผลิตภัณฑ์จังหวัด GPP ตามราคาประจำปี 73,263 ล้านบาท มูลค่ารวมผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) 81,670 บาท รายได้เฉลี่ยต่อหัว อยู่ในลำดับที่ 5 ของภาคตะวันตก และอยู่ในอันดับที่ 39 ของประเทศ เมื่อพิจารณาด้านสาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัดมากที่สุด คือ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ ซึ่งมีมูลค่าจำนวน 25,731 ล้านบาท (ร้อยละ 31.5 ของมูลค่าทั้งหมด) รองลงมา คือสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ

จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตกตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีนซึ่งเป็นพื้นที่ในบริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง โดยอยู่ระหว่าง เส้นรุ้งที่ 13 องศา 45 ลิปดา 10 พิลิปดา เส้นแวงที่ 100 องศา 4 ลิปดา 28 พิลิปดา อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปตามเส้นทางถนนเพชรเกษม 56 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี) 51 กิโลเมตร และตามเส้นทางรถไฟ 62 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดนครปฐม เป็นที่ราบ ไม่มีภูเขาและป่าไม้ มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือไปสู่ทิศใต้ พื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นที่ดอนมีที่ราบลุ่มทำนาได้เพียงบางส่วนพื้นที่ทางตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีที่ดอนและแหล่งน้ำกระจายเป็นแห่งๆ ส่วนพื้นที่ด้านตะวันออก และด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีคลองธรรมชาติและคลองขุดที่ขุดขึ้นอยู่จำนวนมาก

สภาพทางเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์จังหวัดนครปฐม ในปี พ.ศ.2553 จังหวัดนครปฐม มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) อนุกรมใหม่ ตามราคาประจำปี รวมทั้งสิ้น 172,891 ล้านบาท มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) 177,110 บาท เป็นลำดับที่ 5 ของภาคกลาง และเป็นลำดับที่ 12 ของประเทศไทย สาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าการผลิตสูงสุดถึงร้อยละ 50.04 ของการผลิตรวมทั้งจังหวัด รองลงมา ได้แก่ สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ สาขาการศึกษา มีมูลค่าการผลิตคิดเป็นร้อยละ 11.50 7.89 และ 4.76 ตามลำดับ

จังหวัดสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดชายทะเล ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตอนล่างของภาคกลางของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 25 ลิปดา ถึง 13 องศา 39 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศา 0.5 ลิปดา ถึง 100 องศา 25 ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระราม 2) ประมาณ 42 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ มีสภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม สูงจากระดับทะเลปานกลางประมาณ 1.00 – 2.00 เมตร มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากจังหวัดนครปฐมสู่อำเภอกระทุ่มแบน และออกสู่ทะเลที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร สภาพโดยทั่วไปมีลำคลองประมาณ 170 สาย ซึ่งคลองต่างๆ เหล่านี้เชื่อมโยงคลองขุดที่เชื่อมแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำท่าจีนที่สำคัญ ได้แก่ คลองภาษีเจริญ ซึ่งยาว 15 กิโลเมตร คลองมหาชัย ยาว 28.5 กิโลเมตร และคลองพิทยาลงกรณ์ ยาว 27 กิโลเมตร ส่วนคลองที่เชื่อมแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง ได้แก่ คลองดำเนินสะดวก ยาว 35 กิโลเมตร และคลองสุนัขหอน ยาว 42 กิโลเมตร

ด้านทิศเหนือของจังหวัดจะเป็นพื้นที่ทางการเกษตร ประกอบด้วยนาข้าวและสวนผลไม้ ทางทิศใต้เป็นที่ราบและน้ำทะเลท่วมถึง มีสภาพเป็นป่าชายเลน และมีการทำนาเกลือ ส่วนพื้นที่บริเวณน้ำท่วมไม่ถึงมีการทำสวนมะพร้าว

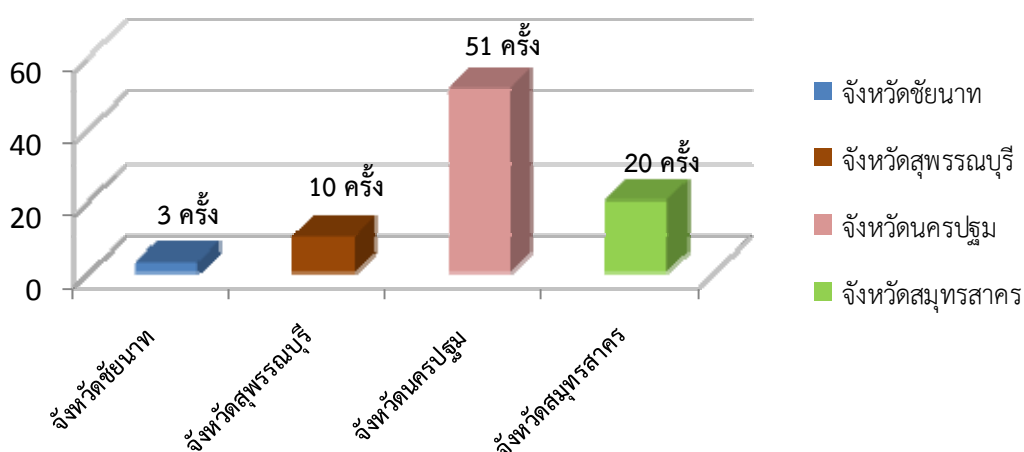
ทรัพยากรป่าไม้ ปัจจุบันจังหวัดสมุทรสาครไม่มีพื้นที่ป่าไม้ (ป่าบก)

สภาพเศรษฐกิจ จังหวัดสมุทรสาครมีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จากรายงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2553 จังหวัดสมุทรสาครมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ตามราคาประจำปี 303,878 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (PER CAPITA GPP) 524,956 บาท เป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ รองจากจังหวัดระยองและจังหวัดชลบุรี โดยสาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัดมากที่สุด คือ การผลิตอุตสาหกรรม รองลงมา ได้แก่ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน และการประมง

ข้อมูลเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ 4 จังหวัด

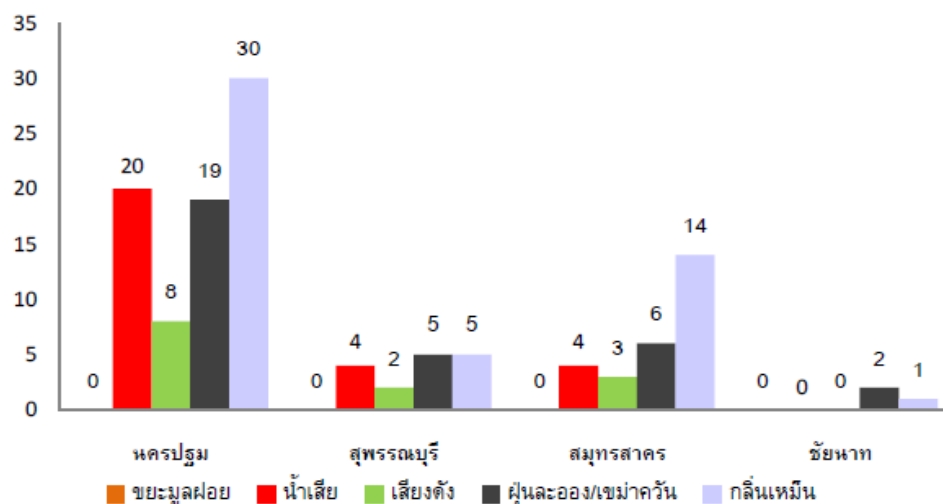
สถิติเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 ได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น จำนวน 84 ครั้ง ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 มีจำนวนครั้งของเรื่องร้องเรียนที่ได้รับทั้งสิ้น 108 ครั้ง ลดลงจำนวน 24 ครั้ง ทั้งนี้จังหวัดที่มีการแจ้งเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมสูงสุดในปีงบประมาณ พ.ศ.2555 คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 51 ครั้ง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 20 ครั้ง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 10 ครั้ง และจังหวัดชัยนาท จำนวน 3 ครั้ง ดังรูปที่ 2.2

รูปที่ 2.2 จำนวนเรื่องร้องเรียนรายจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

หากพิจารณาสถานการณ์ปัญหามลพิษที่เกิดขึ้นเป็นรายจังหวัด พบว่าจังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร เกิดปัญหามลพิษทางอากาศมากที่สุด (กลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง/เขม่าควัน) รองลงมาได้แก่ ปัญหามลพิษทางน้ำ (น้ำเสีย) และปัญหาเสียงดัง ตามลำดับ ส่วนจังหวัดสุพรรณบุรีเกิดปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมจำนวน 10 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นปัญหามลพิษทางอากาศ กลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง และจังหวัดชัยนาท เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ จำนวน 3 ครั้ง ดังรูปที่ 2.3

รูปที่ 2.3 แผนภูมิแสดงสัดส่วนเรื่องร้องเรียนแยกประเภทปัญหามลพิษตามรายจังหวัด ปีงบประมาณ 2555

บทที่ 3

ผลการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษา ระบบกำจัดขยะมูลฝอย

ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร มีระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ที่ได้รับงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองชัยนาท เทศบาลตำบลหันคา เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ (โพนางคำ) เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เทศบาลเมืองสองพี่น้อง เทศบาลตำบลศรีประจันต์ และเทศบาลนครอ้อมน้อย ซึ่งสรุปผลการติดตามประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบฯ จำแนกรายจังหวัด ดังนี้

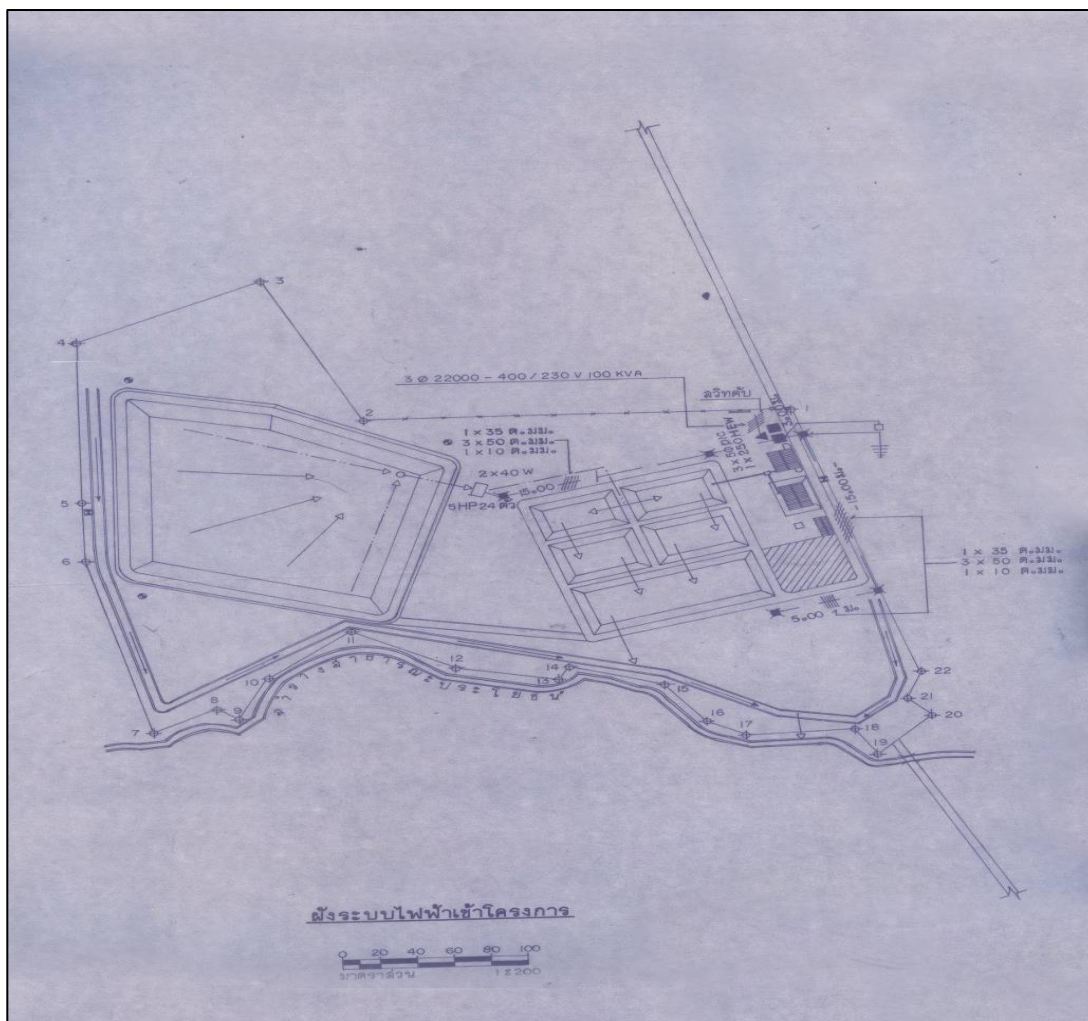
3.1 จังหวัดชัยนาท

จังหวัดชัยนาทมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งเป็นระบบฝังกลบที่ได้รับงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด จำนวน 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองชัยนาท และเทศบาลตำบลหันคา และสถานีขนถ่ายจำนวน 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ (โพนางคำ) ซึ่งผลการติดตามระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน สรุปได้ดังนี้

3.1.1 เทศบาลเมืองชัยนาท

1) ข้อมูลทั่วไป

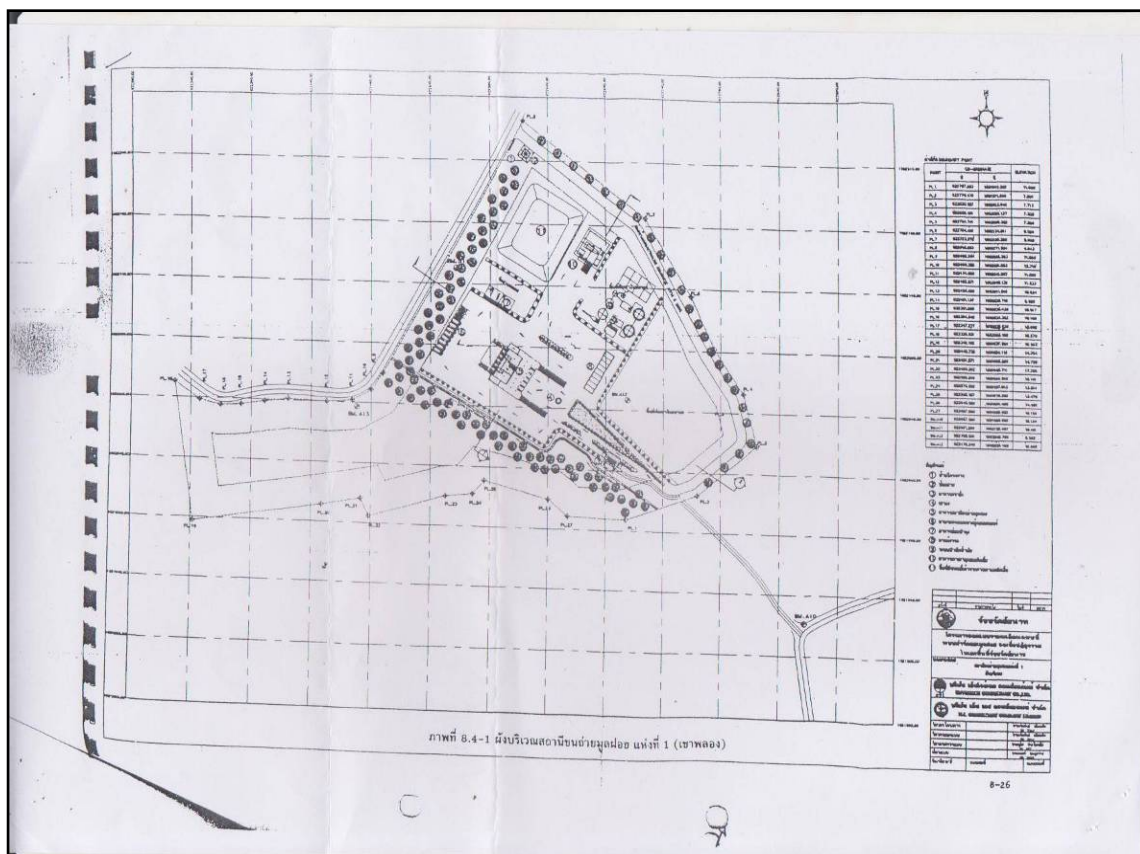
เทศบาลเมืองชัยนาท มีพื้นที่ 6.06 ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 6,654 ครัวเรือน ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน (โครงการระบบกำจัดวัสดุเหลือใช้) ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านหนองคู ตำบลหนองมะโมง อำเภอนองมะโมง จังหวัดชัยนาท (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0583701 Y 1683052) ระยะทางห่างจากเทศบาล 60 กิโลเมตร ห่างจากถนนสายหลักประมาณ 4 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่รวม 71 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 – 2544 วงเงิน 32 ล้านบาท ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี 2544 มีบ่อฝังกลบมูลฝอย จำนวน 1 บ่อ เป็นรูปห้าเหลี่ยม โดยมีผังบริเวณฯ ดังรูปที่ 3.1.1-1 ออกแบบให้มีการฝังกลบ 2 ชั้น อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานแต่ไม่ได้เปิดใช้งาน ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 เทศบาลเมืองชัยนาท ดำเนินการปรับปรุงบ่อฝังกลบ เนื่องจากมีน้ำท่วมขังในบ่อฝังกลบ หลังจากปรับปรุงพื้นที่แล้วได้เปิดใช้งานเมื่อต้นปี พ.ศ. 2553 ทั้งนี้ เนื่องจากมีปัญหาการฝังกลบและผลกระทบสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ฝังกลบมูลฝอยเดิมที่เขาลอง ต่อมาในช่วงปลายปี พ.ศ. 2554 เกิดปัญหาอุทกภัยทำให้เส้นทางคมนาคมการขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดที่หนองมะโมงถูกตัดขาด เทศบาลฯ จึงได้กลับมาใช้พื้นที่บริเวณเขาลอง หมู่ที่ 7 บ้านเขาดิน ตำบลเขาท่าพระ อำเภอมือง จังหวัดชัยนาท (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0622855 Y 1681844) ซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์ ขนาด 67 ไร่ ระยะห่างจากเทศบาลฯ 7 กิโลเมตร ในการกำจัดขยะมูลฝอยทั้งหมดอีกครั้งจนถึงปัจจุบัน

รูปที่ 3.1.1-1 ผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (หนองมะโมง) เทศบาลเมืองชัยนาท

พื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยอีกแห่งหนึ่งบริเวณเขาพลอง ตามแผนการจัดการขยะมูลฝอยรวมของ จังหวัดชัยนาท เทศบาลเมืองชัยนาทจะใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย โดยขอรับการ สนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2557 เพื่อก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย (สถานีขนถ่าย/เตาเผาติดเชื้อและบ่อฝังกลบเก่า จากเตาเผา) เพื่อรองรับปริมาณขยะประมาณ 52 ตันต่อวัน ซึ่งเป็นขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองชัยนาท จำนวน 22 ตัน และอีก 30 ตัน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ จำนวน 10 แห่ง แต่สำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) มีข้อเสนอแนะให้เทศบาลฯ จัดส่งรายงานผลการศึกษา ความเหมาะสม (FS/DD) ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณา รวมทั้ง จัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน แนบท้ายมากรายงานผลการศึกษาความเหมาะสม เนื่องจากเคยศึกษาความ เหมาะสมไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 นอกจากนี้ เทศบาลเมืองชัยนาทไม่ได้จัดส่งแบบการก่อสร้างให้สำนักงาน นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้รับเฉพาะผังบริเวณ (Layout) โครงการเท่านั้น (รูปที่ 3.1.1-2) ทำให้ไม่สามารถพิจารณาแบบ ก่อสร้างเทียบกับประมาณการราคาค่าก่อสร้าง (BOQ) ได้ว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกันหรือไม่ ด้านข้อมูล เอกสารกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เทศบาลฯ ต้องดำเนินการขออนุมัติให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

พ.ศ.2553 ส่วนเอกสารผลการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนนั้น เทศบาลฯ ต้องจัดส่งผลการรับฟังความคิดเห็น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน พ.ศ.2548 ซึ่งปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนชี้แจงแนวทาง วัตถุประสงค์ และวิธีดำเนินงานของโครงการก่อสร้างสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้นำท้องถิ่นชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลเขาท่าพระ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการก่อสร้างดังกล่าว

รูปที่ 3.1.1-2 ผังบริเวณสถานีขนถ่ายมูลฝอย แห่งที่ 1 (เขาพลอง)

2) สถานภาพระบบ

(1) ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนหรือโครงการระบบกำจัดวัสดุเหลือใช้ อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท ก่อสร้างแล้วเสร็จตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 แต่เทศบาลฯ เริ่มใช้กำจัดขยะมูลฝอยเมื่อปี พ.ศ.2553 เนื่องจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมบริเวณเขาพลอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท มีปัญหาการฝังกลบและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ เทศบาลฯ ดำเนินการเอง ปัจจุบันมีปริมาณขยะมูลฝอยเข้าสู่ระบบประมาณ 42.5 ตันต่อวัน โดยเป็นขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ประมาณวันละ 12.5 ตัน (เทศบาลฯ เก็บขนได้ร้อยละ 100) และขยะมูลฝอยอีกจำนวนหนึ่งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนอื่นๆ อีกประมาณ 30 ตันต่อวัน โดยประมาณการจากรถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ไม่มีการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอย เนื่องจากอาคารเครื่องชั่งชำรุด และไม่มีการติดตั้งเครื่องชั่งน้ำหนักรถเก็บขนขยะมูลฝอย นับตั้งแต่ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2544 (รูปที่ 3.1.1-3) โดยเทศบาลฯ คิดอัตราค่ากำจัดขยะมูลฝอยเหมาจ่ายเดือนละ 10,000 บาทต่อแห่ง หน่วยงานที่นำขยะมูลฝอยมาร่วมกำจัดที่โครงการฯ จำนวน 16 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลคิ่งสำเภา 2) องค์การบริหารส่วนตำบลคิ่งสำเภา 3) องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแร่ 4) องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเฒ่า

5) เทศบาลตำบลหนองน้อย 6) เทศบาลตำบลบางซุด 7) เทศบาลตำบลตลุก 8) เทศบาลตำบลบางหลวง 9) เทศบาลตำบลหาดอาษา 10) เทศบาลตำบลโพธิ์นางคำออก 11) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าชัย 12) เทศบาลตำบลนางลือ 13) เทศบาลตำบลบ้านกล้วย 14) เทศบาลตำบลหาดท่าเสา 15) เทศบาลตำบลเสือโฮก และ 16) บริษัทวังขนาย

การจัดการขยะมูลฝอยในบ่อฝังกลบ มีการใช้ดินกลบทับขยะมูลฝอยเพียงช่วงแรกที่กำลังจัดขยะมูลฝอยเท่านั้น ส่วนพื้นที่เทกองในปัจจุบันไม่มีการบดอัดและกลบทับด้วยดิน แต่ใช้วิธีเทกองรอบๆ ขอบบ่อฝังกลบ และใช้รถแบคโฮบดอัดขยะ (รูปที่ 3.1.1-4) สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ก่อนการกำจัดจะมีประชาชนประมาณ 5-10 คน เข้ามาทำการคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำไปขาย มีขยะมูลฝอยจำนวนมากปลิวออกนอกหลุมฝังกลบ (รูปที่ 3.1.1-5) ส่งกลิ่นเหม็น เทศบาลฯ แก้ไขปัญหาโดยทำการฉีดพ่นจุลินทรีย์ชีวภาพ (EM) สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ซึ่งได้รับการร้องเรียนจากประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงในรัศมี 1-2 กิโลเมตร เกี่ยวกับปัญหากลิ่นและแมลงนำโรครบกวน โดยเฉพาะในฤดูฝน

(2) สภาพโดยรอบระบบกำจัดขยะมูลฝอยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ไร่ อ้อย ไร่มันสำปะหลัง ชาวบ้านมักทำการเผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต ทำให้บางครั้งเกิดการลุกลามเข้าสู่บริเวณรอบบ่อฝังกลบ

(3) การเก็บขนขยะมูลฝอย เทศบาลดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล รวมประมาณ วันละ 12.5 ตัน (ใช้การประมาณการจากรถเก็บขนมูลฝอย เนื่องจากไม่มีเครื่องชั่ง) โดยมีรถเก็บขนขยะมูลฝอยจำนวน 5 คัน (ตารางที่ 3.1.1-1) มีถังพลาสติกสำหรับรวบรวมขยะ ขนาด 200 ลิตร จำนวน 200 ใบ และถังคอนเทนเนอร์ขนาด 4,000 ลิตร จำนวน 8 ใบ จำนวนพนักงานขับรถ 5 คน พนักงานเก็บขนทำยารถ 16 คน พนักงานกวาดถนน จำนวน 43 คน และจำนวนพนักงานเก็บเงินค่าธรรมเนียมการเก็บขนตามบ้านเรือน จำนวน 5 คน ส่วนจำนวนและประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะมีรายละเอียดดังตารางที่ 3.1.1-2

ตารางที่ 3.1.1-1 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองชัยนาท

ลำดับ ที่	ประเภทรถ	ขนาดความจุ (ลบ.ม.)	ปีที่ จัดซื้อ	จำนวนเที่ยว การเก็บขน (เที่ยว)	จำนวน พนักงาน ทำยารถ (คน)	ระยะทางในการ เก็บขนต่อเที่ยว ไม่รวมระยะทาง ไปที่ทิ้งขยะ (กม.)	ระยะเวลา ในการเก็บ ขนต่อเที่ยว (ชั่วโมง)
1	เทท้าย	12	2530	2	4	-	-
2	เปิดข้างเทท้าย	10	2539	2	4	50	1
3	เปิดข้างเทท้าย	9	2542	4	4	50	1
4	คอนเทนเนอร์	4	2545	6	-	70	1
5	อัดทางเหยี่ยว	5	2545	2	4	50	2

ตารางที่ 3.1.1-2 จำนวนและประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองชัยนาท

ลำดับ ที่	ประเภทรถ/เครื่องจักร	ขนาด/ แรงม้า	ปีที่จัดซื้อ	การใช้ประโยชน์		สาเหตุ/ปัญหา
				ใช้	ไม่ใช้	
1	รถตักดินดินตะขาบ/รถขุดดินตะขาบ	6 สูบ	2539	✓	-	-
2	รถแทรกเตอร์ดินตะขาบ	124	2541	✓	-	-
3	เครื่องขังน้ำหนัก	-	2554	-	✓	ชำรุด

(4) ระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย (Leachate) ของโครงการระบบกำจัดวัสดุเหลือใช้ เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อฝัง (Stabilization Pond : SP) จำนวน 5 บ่อ (บ่อซีเมนต์) โดยมีบ่อสุดท้ายเป็นบ่อป่มีขนาดใหญ่ที่สุด ก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ จากการตรวจสอบพบว่า บ่อบำบัดน้ำเสียยังคงอยู่ในสภาพดี (รูปที่ 3.1.1-6) อย่างไรก็ตาม น้ำในบ่อบำบัดน้ำเสียจะเป็นน้ำที่ขังอยู่ เนื่องจากไม่มีน้ำเสียจากบ่อสูบไหลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนั้น เทศบาลฯ ควรมีการตรวจสอบการทำงานของบ่อสูบน้ำเสียให้สามารถดำเนินงานได้ตามปกติ

(5) บ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน (บ่อสังเกตการณ์) เป็นบ่อที่มีการก่อสร้างอย่างไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ โดยมีลักษณะเป็นท่อที่มีรูพรุนตลอดความยาวของท่อ และไม่มีฝาปิดปากบ่อ (รูปที่ 3.1.1-7) ซึ่งจะให้น้ำและสิ่งสกปรกต่างๆสามารถลงสู่ภายในบ่อติดตามตรวจสอบได้ เทศบาลควรดำเนินการก่อสร้างบ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินใหม่ให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ (รูปที่ 3.1.1-9) เพื่อให้ตัวอย่างน้ำใต้ดินที่ได้สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงที่ถูกต้อง

รูปที่ 3.1.1-3 อาคารเครื่องซัง อาคารซ่อมบำรุง

รูปที่ 3.1.1-4 หลุมฝังกลบขยะมูลฝอยส่วนที่ไม่ได้มีการกลบทับด้วยดิน

รูปที่ 3.1.1-5 ขยะมูลฝอยที่ปลิวออกนอกหลุมฝังกลบ

รูปที่ 3.1.1-6 ระบบบำบัดน้ำเสีย

รูปที่ 3.1.1-7 บ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน

3) การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ

(1) ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนหรือโครงการระบบกำจัดวัสดุเหลือใช้ อำเภอหนองมะโมง การกำจัดขยะมูลฝอยในปัจจุบันไม่มีการบดอัดและกลบทับด้วยดิน และพบว่ามีของเสียอันตรายจากบ้านเรือน ถูกทิ้งปะปนมากำจัดรวมกันด้วย รอบสถานที่ฝังกลบ มีขยะมูลฝอยจำนวนมากปลิวออกนอกหลุมฝังกลบ กระจายทั่วบริเวณ มีการร้องเรียนจากประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงเรื่องกลิ่นและแมลงวันโรครบกวน มีเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่กำจัดฯ จำนวน 2 คน ไม่มีการจดบันทึกข้อมูลมูลฝอย อาทิ ปริมาณขยะมูลฝอย รายละเอียดรถเก็บขนมูลฝอยที่เข้าสู่สถานที่กำจัดฯ

(2) พื้นที่กำจัดมูลฝอยบริเวณเขาพลอง ปัจจุบันมีหน่วยงานที่นำขยะมูลฝอยมากำจัด จำนวน 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองชัยนาท และ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาท่าพระ การกำจัดมูลฝอยใช้วิธีการเทกอง (Uncontrolled หรือ Open Dump) (รูปที่ 3.1.1-8) ได้รับการร้องเรียนจากประชาชนใกล้เคียง เนื่องจากได้รับความเดือดร้อนรำคาญจากกลิ่นเหม็น และแมลงวันรบกวน

รูปที่ 3.1.1-8 สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองชัยนาท (เขาพลอง)

4) แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานฝังกลบขยะมูลฝอย

(1) ด้านเทคโนโลยี

- โครงการระบบกำจัดวัสดุเหลือใช้เทศบาลเมืองชัยนาท รองรับปริมาณขยะมูลฝอย ประมาณ 42.5 ตัน/วัน โดยเป็นขยะมูลฝอยจากเทศบาลเมืองชัยนาท และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับเอกชนที่

นำขยะมูลฝอยมากำจัดร่วมอีก 16 แห่ง การขนส่งขยะมูลฝอยไปกำจัดที่อำเภอนองมะโมง มีระยะทางค่อนข้างไกล ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากการไม่มีเครื่องจักรในการบดอัดขยะมูลฝอยประจำ ณ สถานที่ฝังกลบ

- เทศบาลควรมีการตรวจสอบและแก้ไขระบบรวบรวมน้ำชะขยะมูลฝอยของบ่อฝังกลบขยะ และตรวจสอบการทำงานของบ่อสูบน้ำเสียให้สามารถดำเนินงานได้ตามปกติ

- ดูแลรักษาดินไม้ในแนวกันชน (Buffer zone) ให้ครอบคลุมพื้นที่ฝังกลบ

- เนื่องจากบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยของเทศบาลฯ มีขนาดพื้นที่ค่อนข้างมาก ดังนั้น ควรแบ่งพื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอยออกเป็นพื้นที่ย่อย โดยมีการก่อสร้างคันดินในบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยเพื่อกั้นพื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอยในปัจจุบัน และพื้นที่อื่นที่ยังมิได้ใช้ฝังกลบขยะมูลฝอยออกจากพื้นที่ย่อยที่ใช้ฝังกลบขยะมูลฝอย เพื่อที่จะลดปริมาณน้ำฝนที่ปนเปื้อนขยะมูลฝอย และระบายน้ำฝนในส่วนที่ไม่ได้สัมผัสกับขยะมูลฝอยออกสู่พื้นที่

- กำหนดแผนการบดอัดและกลบทับขยะมูลฝอยด้วยดินเป็นระยะ โดยใช้เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เหมาะสม สำหรับดินที่ใช้ในการกลบทับขยะมูลฝอย เทศบาลฯ ควรจัดหาจากบริเวณใกล้เคียงและนำมากองเก็บ (Stock) ไว้ในพื้นที่เพื่อรอการกลบทับขยะมูลฝอยต่อไป

- ควรเพิ่มประสิทธิภาพระบบ ด้วยการส่งเสริมให้เป็นศูนย์กำจัดมูลฝอยแบบผสมผสาน และครบวงจร ทั้งการคัดแยกขยะรีไซเคิล การหมักปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดปริมาณมูลฝอยที่นำไปฝังกลบ และยืดอายุการใช้งานของสถานที่ฝังกลบ

- บ่อติดตามตรวจสอบเป็นบ่อที่มีการก่อสร้างที่ไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ โดยมีลักษณะเป็นท่อที่มีรูพรุนตลอดความยาวของท่อ และไม่มีฝาปิดปากบ่อ ซึ่งจะทำให้น้ำและสิ่งสกปรกต่างๆสามารถลงสู่ภายในบ่อติดตามตรวจสอบได้ ทางเทศบาลฯควรทำการก่อสร้างบ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินใหม่ให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ (รูปที่ 3.1.1-9) เพื่อให้ตัวอย่างน้ำใต้ดินที่ได้สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงที่ถูกต้อง

(2) ด้านบุคลากร

- ในการดำเนินการระบบกำจัดขยะมูลฝอยจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ จึงควรพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบในการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

- เทศบาลควรดำเนินโครงการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดตามบ้านเรือน และแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ในเขตเทศบาลร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำเข้ามากำจัดในระบบฯ และควรประชาสัมพันธ์ในเรื่องของความจำเป็นในการจัดเก็บค่าบริการจัดการขยะมูลฝอยให้กับประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเหตุผลความจำเป็น

(4) ด้านงบประมาณ

- ควรวิเคราะห์ต้นทุนที่แท้จริงในบริหารจัดการขยะมูลฝอยเพื่อจะได้ทราบสถานการณ์งบประมาณด้านการจัดการขยะมูลฝอย สำหรับใช้วางแผนสนับสนุนงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยและการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

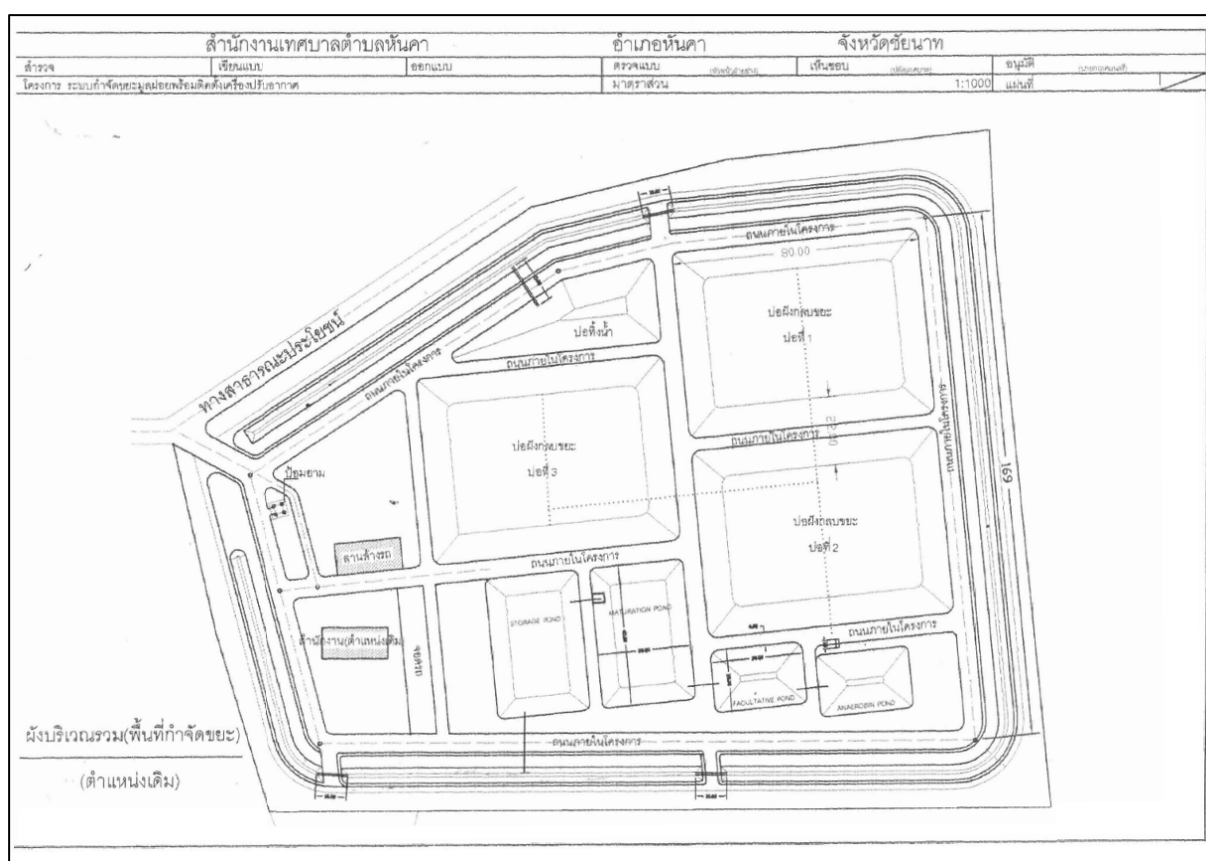
(5) ด้านการบริหารจัดการเชิงนโยบาย

- ขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำขยะมูลฝอยมากำจัดร่วม ดำเนินกิจกรรมลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดในท้องถิ่นของตนเอง

3.1.2 เทศบาลตำบลหันคา

1) ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลตำบลหันคามีพื้นที่ 4.75 ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 2,134 ครัวเรือน ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน (ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม แห่งที่ 1 จังหวัดชัยนาท) ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านหนองแจง ตำบลเด่นใหญ่ อำเภอด่านช้าง จังหวัดชัยนาท (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0598920 Y 1660704) ระยะทางห่างจากเทศบาล 14 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่รวม 74 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ปี 2552 รวมวงเงินทั้งสิ้น 26.155 ล้านบาท โดยเป็นเงินอุดหนุน 23.0397 ล้านบาท และเทศบาลสมทบ จำนวน 3.1153 ล้านบาท โดยก่อสร้างบนเนื้อที่ 31 ไร่เศษ มีบ่อฝังกลบมูลฝอย จำนวน 3 บ่อ ก่อสร้างบ่อฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) จำนวน 2 บ่อ (20,000 ตารางเมตร หรือประมาณ 12 ไร่เศษ) และเป็นบ่อดินซึ่งไม่มีระบบป้องกันการซึมของน้ำชะขยะลงแหล่งน้ำใต้ดินและไม่มีระบบท่อดูดรวมน้ำชะขยะมูลฝอย จำนวน 1 บ่อ ฝังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย แสดงในรูปที่ 3.1.2-1

รูปที่ 3.1.2-1 ผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลหันคา

2) สถานภาพระบบ

(1) ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน เทศบาลตำบลหันคา เปิดใช้งานเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 การบริหารจัดการ เทศบาลดำเนินการเอง ปัจจุบันเทศบาลรับผิดชอบด้านการจัดการขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลตำบลหันคา ประมาณวันละ 4 ตัน (เทศบาลฯ เก็บขนได้ร้อยละ 100 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล) และขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอด่านช้าง และอำเภออื่นๆ ทั้งในเขต

จังหวัดชัยนาท และจังหวัดสุพรรณบุรีบางแห่ง โดยเสียค่าบริการในการกำจัดขยะมูลฝอยให้แก่เทศบาลตำบลหันคา ในอัตราตันละ 300 บาท รวมทั้งสิ้น 14 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลบ้านเขียน 2) เทศบาลตำบลหนองแขง 3) เทศบาลตำบลห้วยงู 4) องค์การบริหารส่วนตำบลวังไก่อเลื้อย 5) องค์การบริหารส่วนตำบลหันคา 6) เทศบาลตำบลสรรคบุรี 7) เทศบาลตำบลแพรกศรีราชา 8) เทศบาลตำบลห้วยกรด 9) เทศบาลตำบลดงคอน 10) เทศบาลตำบลห้วยกรดพัฒนา 11) เทศบาลตำบลสรรพยา 12) เทศบาลตำบลชัยนาท 13) เทศบาลตำบลเดิมบาง และ 14) เทศบาลตำบลปากน้ำ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำมากำจัดที่ระบบฝังกลบขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลหันคา รวมประมาณวันละ 30 ตัน ก่อนการกำจัดจะมีประชาชนประมาณ 20 คน เข้ามาคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำไปขาย ส่วนที่เหลือจะกำจัดโดยใช้รถตีนตะขาบ และรถไถบดอัด กลบทับด้วยดิน โดยมีจำนวนและประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1.2-1

ปัจจุบันได้ดำเนินการฝังกลบขยะมูลฝอยจนเต็มบ่อฝังกลบ จำนวน 2 บ่อ และเริ่มการฝังกลบชั้นที่ 2 แล้ว (รูปที่ 3.1.2-2) ซึ่งคาดว่าจะสามารถรองรับขยะมูลฝอยได้ประมาณ 14,000 ตัน และหากฝังกลบเพิ่มชั้นที่ 3 อีกจะรองรับมูลฝอยได้ประมาณ 6,000 ตัน รวมทั้งชั้นที่ 2 และ 3 จะสามารถรองรับขยะมูลฝอยได้วันละ 30 ตัน ในระยะเวลา 1.8 ปี

ตารางที่ 3.1.2-1 จำนวนและประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลหันคา

ลำดับ ที่	ประเภทรถ/ เครื่องจักร	ขนาด/ แรงม้า	ปีที่จัดซื้อ	การใช้ประโยชน์		สาเหตุ/ ปัญหา
				ใช้	ไม่ใช่	
1	รถบรรทุกเทท้าย	110	2551	✓	-	-
2	รถตักดินตีนตะขาบ/ รถขุดดินตะขาบ	150	2551	✓	-	-
3	รถตักล้อยาง	105	2551	✓	-	-

รูปที่ 3.1.2-2 การฝังกลบชั้นที่ 2 ของบ่อที่ 1

(2) สภาพโดยรอบระบบกำจัดขยะมูลฝอยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ปลูกพืชไร่ มันสำปะหลัง อ้อย มีการร้องเรียนจากชาวบ้านเรื่องกลิ่นเหม็น ขยะมูลฝอยปลิวออกไปภายนอกหลุมฝังกลบ และปัญหาแมลงวันรบกวน ถึงแม้จะมีถนนและต้นไม้เป็นแนวกันชน (Buffer Zone) และมีการติดตั้งตาข่ายป้องกันขยะมูลฝอยปลิวออกนอกพื้นที่โดยรอบพื้นที่ฝังกลบ (รูปที่ 3.1.2-3)

รูปที่ 3.1.2-3 การปลูกต้นไม้และติดตั้งตาข่ายรอบพื้นที่ฝังกลบ

(3) การเก็บขยะมูลฝอย เทศบาลดำเนินการเก็บขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ปริมาณรวมประมาณวันละ 4 ตัน โดยใช้รถบรรทุกเปิดข้างเทท้าย ขนาด 5 ตัน จำนวน 1 คัน แบบอัดท้าย ขนาด 10 ตัน จำนวน 1 คัน มีถังพลาสติกฝาปิดสำหรับรวบรวมขยะ ขนาด 120 ลิตร จำนวน 150 ใบ ถังพลาสติกไม่มีฝา ขนาด 200 ลิตร จำนวน 5 ใบ จำนวนพนักงานขับรถ 2 คน พนักงานเก็บขนท้ายรถ 6 คน และพนักงานเก็บเงินค่าธรรมเนียมการเก็บขนตามบ้านเรือน จำนวน 2 คน ค่าธรรมเนียมในการเก็บขน 20 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน

(4) ระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย (Leachate) เป็นแบบบ่อผึ่ง มีทั้งหมด 4 บ่อ (รูปที่ 3.1.2-4) โดย 2 บ่อแรกยังอยู่ในสภาพดี ส่วน 2 บ่อสุดท้ายมีสภาพทรุดโทรม ขอบบ่อเกิดการทรุดตัว แผ่นพลาสติกกันซึมชำรุดฉีกขาด ควรซ่อมแซมบ่อบำบัดน้ำเสียในส่วนที่มีการชำรุดให้อยู่ในสภาพดีดังเดิม เนื่องจากบริเวณที่แผ่นพลาสติกกันซึมชำรุดน้ำเสียภายในบ่อสามารถซึมลงสู่ชั้นดินอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการปนเปื้อนของสารมลพิษสู่สภาพแวดล้อมได้ นอกจากนี้ยังพบว่า ในบ่อที่ 3 เกิดการโป่งพองของแผ่นพลาสติกกันซึม ส่วนในบ่อที่ 4 น้ำไม่สามารถระบายออกสู่แหล่งน้ำภายนอกได้เนื่องจากท่อระบายน้ำอยู่สูงกว่าระดับน้ำภายในบ่อ

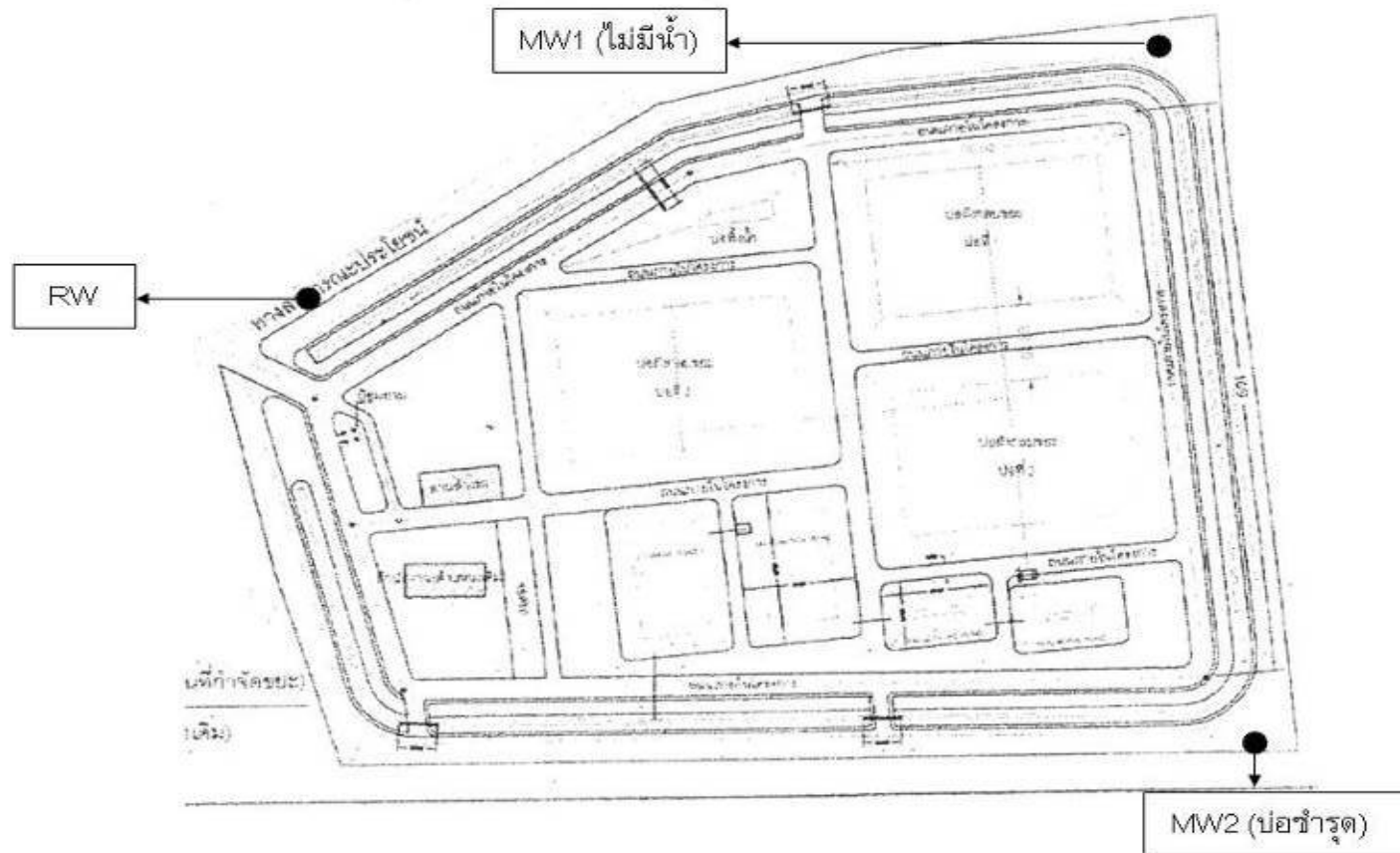

รูปที่ 3.1.2-4 บ่อบำบัดน้ำเสีย 4 บ่อ

(5) บ่อดิตตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน (บ่อสังเกตการณ์) มีอยู่ทั้งสิ้น 3 บ่อ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ โดยสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย ได้สำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดิน เพื่อประเมินสมรรถนะการดำเนินการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยได้สำรวจพื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลตำบลหันคา เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2555 พบว่า บ่อดิตตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินด้านเหนือ (RW) อยู่ในสภาพดี ส่วนบ่อดิตตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินด้านท้ายน้ำบ่อที่ 1 (MW1) ไม่พบระดับน้ำใต้ดิน และบ่อดิตตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินด้านท้ายน้ำบ่อที่ 2 (MW2) มีสภาพชำรุด เป็นบ่อที่มีการก่อสร้างตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ (รูปที่ 3.1.2-5) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน เทศบาลได้ดำเนินการซ่อมแซมบ่อที่ 2 (MW2) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว (รูปที่ 3.1.2-6)

ฝั่งแสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำในสถานที่ฝั่งกลบขยะมูลฝอยของทต.หันคา

รูปที่ 3.1.2-5 ผังแสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำจากบ่อสังเกตการณ์ (กรมควบคุมมลพิษสำรวจเมื่อ 3 พฤษภาคม 2555)

รูปที่ 3.1.2-6 บ่อสังเกตการณ์ (MW2) ที่ซ่อมแซมเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้ เทศบาลยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณโครงการงบประมาณจังหวัดประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เพื่อก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะและติดตั้งอุปกรณ์คัดแยกขยะ ขนาดกว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร สูง 8.65 เมตร (รูป 3.1.2-7) วงเงิน 5,200,000 บาท ซึ่งได้ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อเดือนกรกฎาคม 2556 ขณะนี้อยู่ระหว่างการทดลองและปรับปรุงการเดินเครื่องจักร

รูปที่ 3.1.2-7 โรงคัดแยกขยะฯ

3) การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยมีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลและมีการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากโครงการโดยการปลูกต้นไม้ เพื่อเป็นแนวกันชนบริเวณพื้นที่โดยรอบบ่อฝังกลบ แต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการกลบทับ ดังนั้นควรดำเนินการจัดหาดินมาทำการกลบทับขยะมูลฝอยทั้งหมดเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น และแมลงวัน

จากการตรวจวัดคุณภาพน้ำเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการ ได้แก่ การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน ซึ่งที่ผ่านมากรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ดำเนินการ ผลการทดสอบคุณภาพน้ำใต้ดินพบว่า บ่อติดตามตรวจสอบ RW มีค่าความเข้มข้นของแมงกานีสและตะกั่วเกินค่ามาตรฐาน ซึ่งแมงกานีสเป็นสารที่สามารถพบได้ตามธรรมชาติและมีความเป็นพิษต่ำ ส่วนตะกั่วเป็นโลหะหนักที่มีความเป็นพิษสูง แต่เนื่องจากการเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินมาดำเนินการตรวจสอบทำได้เพียงบ่อ RW ที่อยู่บริเวณเหนือน้ำ ส่วนบ่อด้านท้ายน้ำทั้ง MW1 และ MW2 ไม่สามารถดำเนินการเก็บตัวอย่างมาทำการตรวจสอบได้ จึงทำให้ไม่สามารถสรุปผลได้ว่าการปนเปื้อนเกิดจากสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย อย่างไรก็ตามเทศบาลควรนำผลการชุดสำรวจชั้นน้ำใต้ดินจากรายงานการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดระบบจัดการขยะมูลฝอยมาประเมินทิศทางการไหลของน้ำใต้ดิน เพื่อตรวจสอบความเสี่ยงที่น้ำใต้ดินจะมีทิศทางการไหลผิดไปจากที่คาดการณ์ไว้เพื่อหาสาเหตุของการปนเปื้อนที่แท้จริง

สำหรับการบริหารจัดการยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้ เช่น การจัดระเบียบการเทกองขยะการบดอัดขยะมูลฝอย ซึ่งจะช่วยให้สามารถฝังกลบขยะมูลฝอยได้มากขึ้น

4) แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานฝังกลบขยะมูลฝอย

(1) ด้านเทคโนโลยี

- ควรอัดบดขยะมูลฝอยให้มีความหนาแน่นมากขึ้น เพื่อยืดอายุหลุมฝังกลบ
- ปรับปรุงแก้ไขท่อระบายน้ำในบ่อบำบัดน้ำเสียบ่อสุดท้าย (บ่อที่ 4) ให้น้ำที่สามารถระบายออกสู่แหล่งน้ำภายนอกได้เนื่องจากท่อระบายน้ำอยู่สูงกว่าระดับน้ำภายในบ่อ
- ตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพน้ำในบ่อบำบัดน้ำเสียขยะมูลฝอยและน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของระบบและใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงระบบต่อไป
- ดูแลรักษาต้นไม้ในแนวกันชน (Buffer zone) ซึ่งแนวกันชนรอบพื้นที่กำจัดมูลฝอยจากแนวเขตที่ดิน ตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ อย่างน้อยเป็นระยะ 25 เมตร เพื่อใช้ประโยชน์พื้นที่สำหรับถนน ระบายน้ำและปลูกต้นไม้สลับแนว เช่น ยูคาลิปตัส กระถินณรงค์ เพื่อให้เกิดทัศนียภาพที่เหมาะสม และลดปัญหาด้านกลิ่นสู่ภายนอก
- เพิ่มประสิทธิภาพระบบ ด้วยการส่งเสริมให้เป็นศูนย์กำจัดมูลฝอยแบบผสมผสานและครบวงจร ทั้งการคัดแยกขยะรีไซเคิล การหมักปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดปริมาณมูลฝอยที่นำไปฝังกลบ และยืดอายุการใช้งานของสถานที่ฝังกลบ

(2) ด้านบุคลากร

- ควบคุมและดูแลบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในการดำเนินงานกลบทับรายวัน ให้ดำเนินงานตามคู่มือปฏิบัติงานและมาตรการความปลอดภัยที่กำหนดไว้
- ให้ความรู้แก่ประชาชนที่เข้ามาคัดแยกขยะในบริเวณบ่อฝังกลบ ให้เข้าใจประเภทขยะมูลฝอยทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ มูลฝอยย่อยสลาย มูลฝอยที่นำมารีไซเคิลได้ มูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยอันตราย เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่คัดแยกขยะในโรงคัดแยกขยะฯ ของเทศบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

- เทศบาลควรดำเนินโครงการลด คัดแยก และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์จากแหล่งกำเนิดตามบ้านเรือน และแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ในเขตเทศบาลร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำเข้ามากำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาล

- จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสร้างทัศนคติในเชิงบวกในการจัดทำโครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยภายในชุมชน และเทศบาลต้องดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง

- รณรงค์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนตระหนักในการคัดแยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป

(4) ด้านการบริหารจัดการเชิงนโยบาย

- ขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำขยะมูลฝอยมากำจัด ดำเนินกิจกรรมลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดในท้องถิ่นของตนเอง

- ควรพิจารณาจัดหาภาชนะ/สถานที่สำหรับเก็บรวบรวมขยะอันตราย ก่อนส่งกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

3.1.3 เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์

1) ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์มีพื้นที่ 0.77 ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 541 ครัวเรือน ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน (สถานีขนถ่ายมูลฝอยแห่งที่ 2) ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลโพนางคำตก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0625258 Y 1663508) ระยะทางห่างจากเทศบาล 5 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 10 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ เริ่มเปิดใช้งาน พ.ศ.2527 โดยใช้การกำจัดมูลฝอยโดยการเทกอง (Uncontrolled หรือ Open Dump) ต่อมาจังหวัดชัยนาทได้จัดทำโครงการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบเบื้องต้น ออกแบบรายละเอียดเฉพาะที่ระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท โดยคัดเลือกสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลตำบลหันคาเป็นสถานที่กำจัดขยะรวมแห่งที่ 1 และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองชัยนาทที่ตำบลหนองมะโมง เป็นสถานที่กำจัดขยะรวมแห่งที่ 2 และมีสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย 2 แห่ง คือตำบลเขาพลอง โดยเทศบาลเมืองชัยนาท และที่เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ ซึ่งขณะนี้มีสถานีขนถ่ายที่เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ แห่งเดียวที่ได้รับงบประมาณก่อสร้าง โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ปี 2552-2553 วงเงิน 70 ล้านบาท ประกอบด้วย สถานีขนถ่าย ระบบบำบัดน้ำเสีย และลานตากตะกอน ดังรูปที่ 3.1.3-1

เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551 นายกเทศมนตรีตำบลโพนางคำ ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลโพนางคำ ร่วมกับหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตอำเภอสรรพยา และอำเภอสรรคบุรี จำนวน 12 แห่ง ซึ่งคาดการณ์ว่าจะมีปริมาณมูลฝอยทั้งสิ้นประมาณ 38 ตันต่อวัน

และเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2551 มีการลงนามในบันทึกข้อตกลง ระหว่างนายกเทศมนตรีตำบลโพนางคำตก (ตำบลโพธิ์พิทักษ์) กับนายกเทศมนตรีตำบลหันคา ยินยอมให้เทศบาลตำบลโพนางคำนำขยะมูลฝอยไปกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมของเทศบาลตำบลหันคา

ภายหลังจากการก่อสร้างสถานีขนถ่ายมูลฝอย แห่งที่ 2 เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ยังขาดครุภัณฑ์เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานขนถ่ายขยะมูลฝอย เทศบาลจึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานีขนถ่ายมูลฝอยเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณด้านครุภัณฑ์ งานสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย จากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2555 เทศบาลได้รับแจ้งการจัดสรรรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556 อนุมัติโครงการเพิ่มประสิทธิภาพสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย จำนวน 22,230,000 บาท และให้เทศบาลสมทบ 2,470,000 บาท รวมเงินงบประมาณทั้งสิ้น 24,700,000 บาท เพื่อดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์ จำนวน 3 รายการ คือ 1) เครื่องอัดมูลฝอย จำนวน 1 ชุด 2) รถยนต์บรรทุกขนส่งมูลฝอย 1 คัน และ 3) ตู้บรรทุกมูลฝอย 2 ใบ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการตามระเบียบพัสดุ คาดว่า จะแล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน 2556

2) สถานภาพระบบ

(1) สถานีขนถ่ายมูลฝอยแห่งที่ 2 เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ อยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน ด้านการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลบริหารจัดการเอง ปัจจุบันใช้พื้นที่ว่างที่เหลืออยู่ซึ่งเป็นบ่อดินเก่าเป็นพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยจากเทศบาลฯ ประมาณ 3 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 100 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (ประมาณการจากรถเก็บขนขยะ เนื่องจากไม่มีเครื่องชั่งน้ำหนัก) กำจัดโดยวิธีการเทกองแล้วเผา (รูปที่ 3.1.3-2) สถานีขนถ่ายมูลฝอย หลังจากก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2553 ยังไม่สามารถเปิดใช้งานได้ เนื่องจากไม่มีเครื่องจักร

และอุปกรณ์การดำเนินงาน โดยเฉพาะส่วนของอาคารซึ่งน้ำหนักยังไม่ได้รับงบประมาณในการก่อสร้าง ทำให้ อาคาร ระบบบำบัดน้ำเสีย และอุปกรณ์ต่างๆ ขาดเสียหาย

(2) สภาพโดยรอบระบบกำจัดขยะมูลฝอยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม นาข้าว แม้ไม่มีการร้องเรียนจาก ประชาชน แต่ก็พบการปลิวของขยะมูลฝอยออกนอกพื้นที่เทกอง และมีควันไฟจากการเผาขยะ และเนื่องจาก สถานีฯ ตั้งอยู่ในพื้นที่โล่ง ทำให้ได้รับผลกระทบจากแรงลม ส่งผลให้สิ่งก่อสร้างเสียหาย อาทิ หลังคาลานตาก ตะกอนของระบบบำบัดน้ำเสียชำรุดเสียหาย

(3) การเก็บขนขยะมูลฝอย เทศบาลมีรถเก็บขนขยะ จำนวน 1 คัน ทำการเก็บขนขยะในเขต เทศบาล วันละ 2 เที่ยว

(4) ระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย (Leachate) แบบระบบเอสบีอาร์ (Sequencing Batch Reactor : SBR) ซึ่งเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่น้ำเสียไหลเป็นช่วงๆ จำเป็นต้องมีบ่อเก็บกักน้ำเสียขนาดใหญ่เพื่อ ควบคุมให้น้ำเสียเข้าสู่ระบบอย่างสม่ำเสมอ ระบบเอสบีอาร์เป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่ต้องใช้ถังเติมอากาศ ทำหน้าที่ทั้งเติมอากาศเพื่อให้จุลินทรีย์ใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ และทำหน้าที่แยกสัดด้วยการ ตกตะกอนภายในถังเดียวกัน ที่ผ่านมายังไม่มีการเปิดใช้ระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากสถานีขนถ่ายฯ ยังไม่ พร้อมใช้งาน

รูปที่ 3.1.3-1 ระบบกำจัดขยะมูลฝอย (สถานีขนถ่ายมูลฝอย) เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์

รูปที่ 3.1.3-2 กำจัดขยะโดยวิธีการเทกองแล้วเผา

3) การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ

สถานีขนถ่ายมูลฝอยแห่งที่ 2 เทศบาลตำบลโพธิ์พิทักษ์ ยังไม่สามารถเปิดใช้งานได้ เนื่องจากไม่มีเครื่องจักรและอุปกรณ์การดำเนินงาน โดยเฉพาะส่วนของอาคารชั่งน้ำหนักยังไม่ได้รับงบประมาณในการก่อสร้าง ปัจจุบันอยู่ระหว่างติดตั้งเครื่องอัดมูลฝอยและการจัดซื้อครุภัณฑ์อีก 2 รายการ ส่วนบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยจำนวน 1 บ่อไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลเป็นการเทกองและไถกลบ มีการเผาขยะในบางครั้ง

4) แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานฝังกลบขยะมูลฝอย

(1) ด้านเทคโนโลยี

- ตรวจสอบสภาพของอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปิดใช้งาน
- ปลุกต้นไม้ในแนวกันชน (Buffer zone) ซึ่งแนวกันชนรอบพื้นที่กำจัดมูลฝอยจากแนวเขตที่ดิน ตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ อย่างน้อยเป็นระยะ 25 เมตร เพื่อใช้ประโยชน์พื้นที่สำหรับถนน ระบายน้ำและปลุกต้นไม้สลับแนว เช่น ยูคาลิปตัส กระถินณรงค์ เพื่อให้เกิดทัศนียภาพที่เหมาะสม และลดปัญหากลิ่นสู่ภายนอก

(2) ด้านบุคลากร

- การดำเนินการระบบกำจัดขยะมูลฝอยจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการ จึงควรพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานเพื่อนำความรู้และประสบการณ์มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

- เทศบาลควรดำเนินโครงการลด คัดแยก และนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์จากแหล่งกำเนิดตามบ้านเรือน และแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ในเขตเทศบาลร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำเข้ามาในระบบของสถานีขนถ่ายในอนาคต
- จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนในการให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างทัศนคติในเชิงบวกในการจัดทำโครงการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยภายในชุมชน และเทศบาลต้องดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง
- รณรงค์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนตระหนักในการคัดแยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป

(4) ด้านงบประมาณ

- จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการคัดแยกขยะในครัวเรือน และในชุมชนตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด

(5) ด้านการบริหารจัดการเงินโยบายน

- ควรดำเนินการซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน และอาคารต่าง ๆ ในสถานียขนถ่ายมูลฝอยให้สามารถใช้งานได้ โดยการจัดตั้งงบประมาณของเทศบาล หรือเตรียมแผนการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อที่จะดำเนินการในส่วนนี้ต่อไป

3.2 จังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรีมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนถูกหลักสุขาภิบาลและเป็นระบบฝังกลบที่ได้รับงบประมาณผ่านแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด จำนวน 3 แห่ง คือ เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เทศบาลเมืองสองพี่น้อง และเทศบาลตำบลศรีประจันต์ ซึ่งผลการติดตามระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน สรุปได้ดังนี้

3.2.1 เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

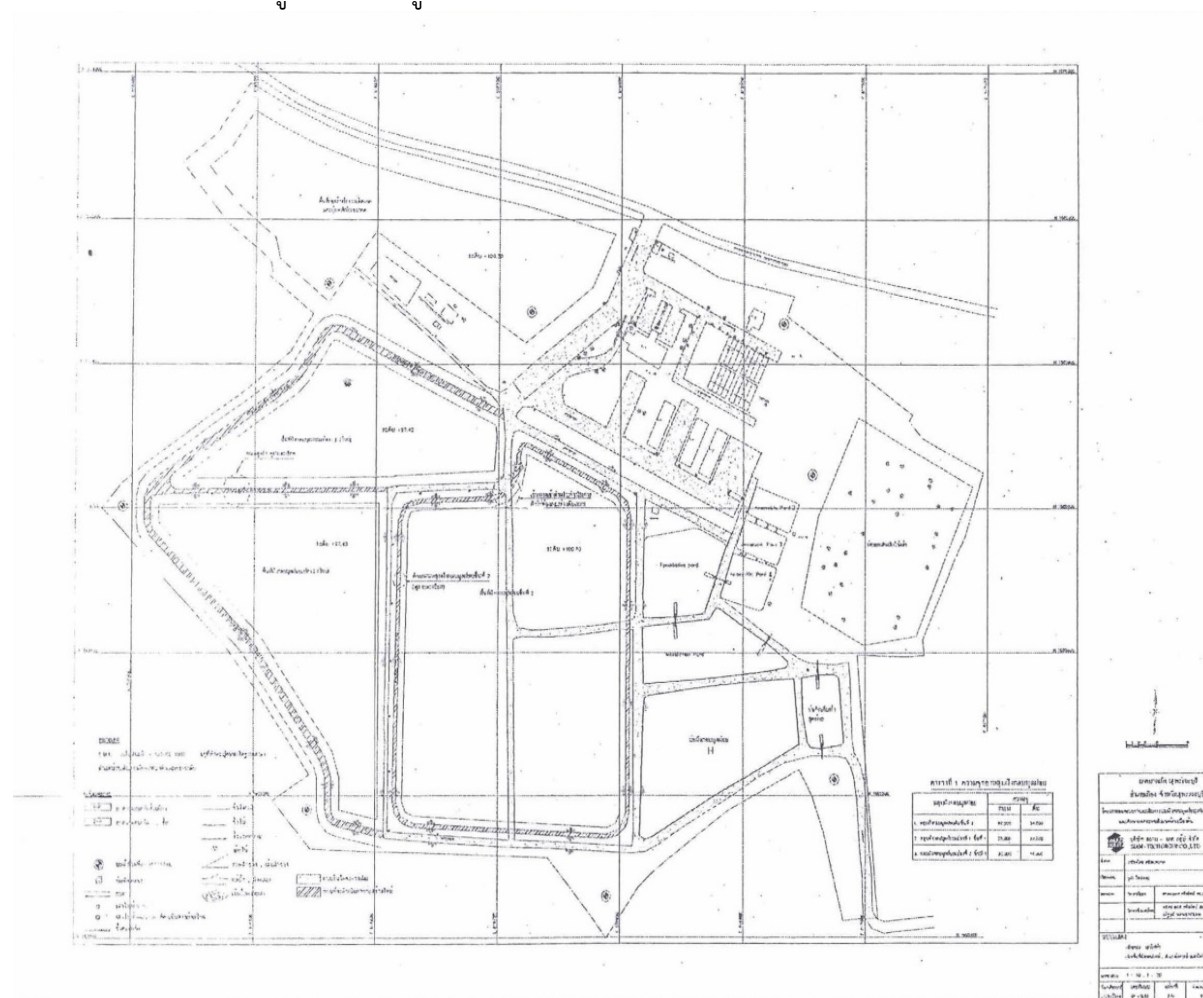
1) ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีมีพื้นที่ 9.013 ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 6,532 ครอบครัวย ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0616810 Y 1605888) ระยะทางห่างจากเทศบาล 13 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 156 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด พ.ศ.2538 พ.ศ. 2539-2543 และ พ.ศ.2551 รวมวงเงินทั้งสิ้น 144.844 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 3.2.1-1

ตารางที่ 3.2.1-1 การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

ลำดับที่	ปีงบประมาณ พ.ศ.	แหล่งงบประมาณ	วงเงิน (ล้านบาท)	รายละเอียดโครงการ
1	2535-2537	เงินอุดหนุนเฉพาะกิจกรณีพิเศษ	26.515 เทศบาล สมทบ 13.485	จัดซื้อที่ดินตามคำแนะนำของกรมโยธาธิการ จำนวน 122 ไร่ ที่หมู่บ้านโพธิ์ตะวันออก อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ห่างจากเขตเทศบาลประมาณ 8 กิโลเมตร ต่อมาเทศบาลจัดซื้อเพิ่มอีกเป็น 153 ไร่ 3 งาน 24 ตารางวา
2	2538	สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	2.9	ศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย โดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โดยว่าจ้าง บริษัท สยาม เทค กรุ๊ป ศึกษาแล้วเสร็จเมื่อปี 2539
3	2539-2543	สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	101.05	ก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยระยะแรกในพื้นที่ 10 ไร่ เทศบาลได้ว่าจ้างบริษัท เวสต์ แอนด์ คลีน แคร้ จำกัด ทำการก่อสร้าง
4	2548	เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี	-	ออกแบบรายละเอียดระบบฝังกลบขยะมูลฝอย (เพิ่มเติม) และศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น โดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ได้ว่าจ้างบริษัท สยาม เทค กรุ๊ป จำกัด ดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนกันยายน 2548
5	2551	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	40.894 เทศบาล สมทบ 4.5438	ก่อสร้างระบบฝังกลบขยะมูลฝอยเพิ่มเติมระยะที่ 2

ระบบฝังกลบขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เปิดดำเนินการเมื่อ ปี 2539 โดยเทศบาลฯ ได้นำขยะมูลฝอยมาจัดการด้วยวิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาลอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เทศบาลฯ ได้วางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย จำนวน 4 บ่อ กำหนดให้ฝังกลบ 4 ชั้น สูง 2.5 เมตร ส่วนระยะที่ 2 ยังไม่เปิดใช้งาน ดังรูปผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ตามรูปที่ 3.2.1-1

รูปที่ 3.2.1-1 ผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

2) สถานภาพระบบ

(1) ระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เปิดดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2539 การบริหารจัดการ เทศบาลดำเนินการเอง โดยรับผิดชอบการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ประมาณวันละ 30.4 ตัน ซึ่งเทศบาลเก็บขนได้ร้อยละ 100 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล และขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ อีกจำนวน 10 แห่ง ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลท่าระหัด 2) เทศบาลตำบลบ้านแหลม 3) เทศบาลตำบลต้นคราม 4) เทศบาลตำบลตะค่า 5) องค์การบริหารส่วนตำบลพิหารแดง 6) องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะสังข์ 7) องค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย 8) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกโคเฒ่า 9) องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ 10) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ ประมาณวันละ 15-20 ตัน โดยเสียค่าบริการให้แก่เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีในอัตราตันละ 750 บาท รวมปริมาณมูลฝอยเข้าระบบฯ ประมาณ 50 ตันต่อวัน

ปัจจุบันระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 4 บ่อ เต็มแล้ว และเทศบาลได้กลับทับรวมเป็น 1 บ่อ เพื่อทำการฝังกลบขั้นที่ 2 (เริ่มขั้นที่ 2 ในปี พ.ศ.2551) ซึ่งคาดการณ์ว่าจะสามารถรองรับขยะได้ถึงปี พ.ศ. 2557 (รูปที่ 3.2.1-2) ก่อนจะเปิดใช้บ่อฝังกลบระยะที่ 2 ในบ่อที่ 2 และ 3 ต่อไป การดำเนินงาน บ่อฝังกลบขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ไม่พบปัญหาขยะตกค้าง เนื่องจากสามารถทำการฝังกลบขยะ ได้หมด อาจพบปัญหาเศษขยะปลิวกระจายเนื่องจากแรงลม แต่ไม่เป็นปัญหามากนัก เนื่องจากไม่ได้ปลิวออก นอกสถานที่กำจัด รวมทั้งกำหนดรับรถเก็บขนขยะมูลฝอยจนถึงเวลา 14.00 น. ก่อนการกำจัดจะมีประชาชน จำนวน 24 คน เข้ามาทำการคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำไปขาย ซึ่งช่วยให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่จะฝังกลบลดลง

(2) สภาพโดยรอบระบบกำจัดขยะมูลฝอยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม นาข้าว ไม่มีการร้องเรียนจาก ประชาชน มีกลิ่น แมลงวัน และการปลิวของขยะเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้หากมีปัญหาเรื่องกลิ่นเทศบาลจะ ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยใช้น้ำหมักจุลินทรีย์ (Effective Microorganism : EM) ฉีดพ่น เพื่อช่วยบรรเทา ปัญหาดังกล่าว

(3) การเก็บขนขยะมูลฝอย เทศบาลดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล รวมประมาณ วันละ 30.4 ตัน มีการขังน้ำหนัขยะพร้อมรถเก็บขนขยะ ทำให้ทราบปริมาณขยะ โดยมีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 13 คัน (ตารางที่ 3.2.1-2) แบ่งเขตการเก็บขนเป็น 10 เขต มีถังพลาสติกสำหรับรวบรวมขยะ ขนาด 120 ลิตร จำนวน 1,850 ใบ จำนวนพนักงานขับรถ 13 คน พนักงานเก็บขนท้ายรถ 34 คน พนักงาน กวาดถนน จำนวน 54 คน และมีพนักงานเก็บเงินค่าธรรมเนียมเก็บขนตามบ้านเรือน ในอัตรา 10 บาทต่อ ครั้วเรือนต่อเดือน

ตารางที่ 3.2.1-2 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

ลำดับ ที่	ประเภทรถ	ขนาดความจุ (ลบ.ม.)	ปีที่ จัดซื้อ	จำนวน เที่ยวการ เก็บขน (เที่ยว)	จำนวน พนักงาน ท้ายรถ (คน)	ระยะทางในการ เก็บขนต่อเที่ยว ไม่รวมระยะทาง ไปที่ทิ้งขยะ (กม.)	ระยะเวลาใน การเก็บขน ต่อเที่ยว (ชั่วโมง)
1	เปิดข้างเทท้าย	12		2	4	58	2
2	เปิดข้างเทท้าย	12		2	3	52	2
3	อัดท้าย	12		2	3	47	2
4	อัดท้าย	12		2	3	56	2
5	เปิดข้างเทท้าย	12		2	3	62	2
6	อัดท้าย	12		2	3	49	2
7	เปิดข้างเทท้าย	14		2	4	55	2
8	เปิดข้างเทท้าย	14		2	4	60	2
9	เปิดข้างเทท้าย	14		2	4	54	2
10	เปิดข้างเทท้าย	12		2	4	58	2
11	คอนเทนเนอร์	4		6	-	115	-
12	คอนเทนเนอร์	4		8	-	101	-
13	คอนเทนเนอร์	4		8	-	107	-

(4) ระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย (Leachate) เป็นระบบบ่อฝัง (Stabilization Pond : SP) จำนวน 5 บ่อ ประกอบด้วย บ่อหมัก (Anaerobic Pond) จำนวน 3 บ่อ บ่อฝัง (Facultative Pond) จำนวน 1 บ่อ และบ่อบ่ม (Maturation Pond) จำนวน 1 บ่อ ทุกบ่อมีการปูวัสดุกันซึม จากการสำรวจพบการโป่งพองของแผ่นปูกันซึม (รูปที่ 3.2.1-3)

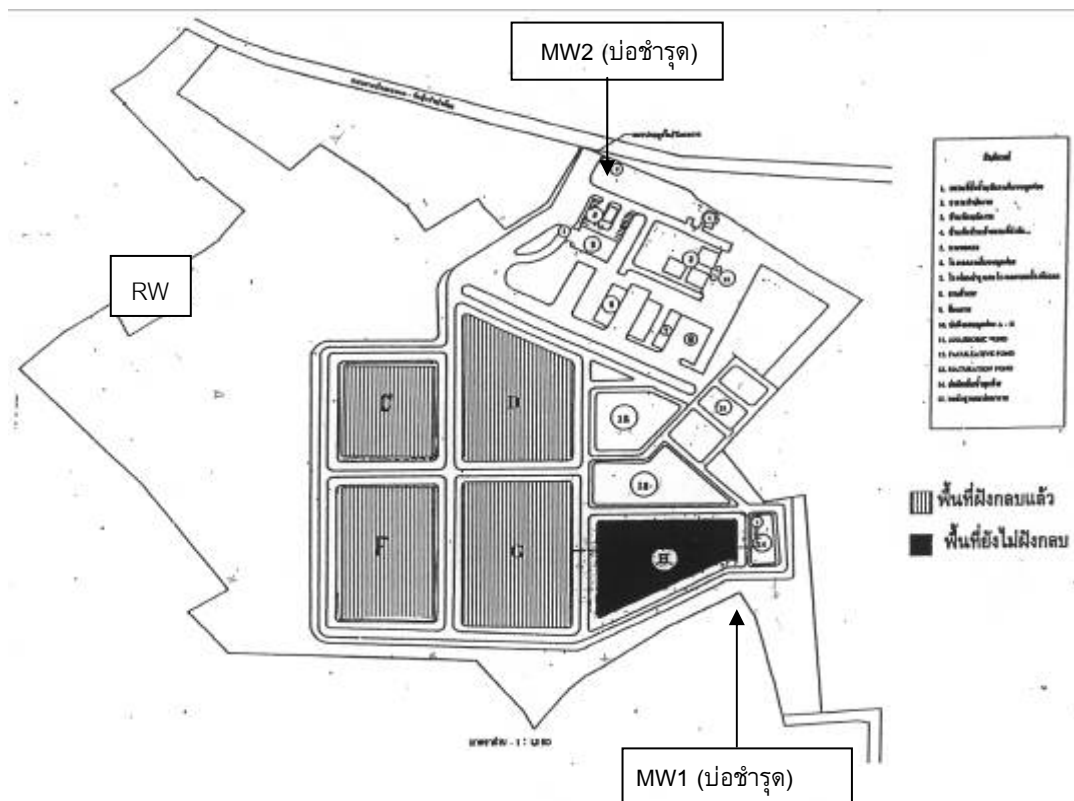
(5) บ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน (บ่อสังเกตการณ์) ในช่วงการดำเนินงานฝังกลบขยะมูลฝอยที่ผ่านมา เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีไม่ได้มีแผนงานการเก็บตัวอย่างและตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำจากบ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน แต่มีผลจากการสำรวจของกรมควบคุมมลพิษ โดยสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย ซึ่งได้สำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดิน เพื่อประเมินสมรรถนะการดำเนินการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2553 พบว่า คุณภาพน้ำใต้ดินในบ่อ RW (รูปที่ 3.2.1-4) มีการปนเปื้อนของนิเกิลและซีเลเนียมที่สูงเกินค่ามาตรฐานน้ำใต้ดิน ซึ่งบ่อติดตามตรวจสอบที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันเป็นบ่อที่มีการก่อสร้างไม่ถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ ในการสรุปผลการทดสอบคุณภาพน้ำจากบ่อติดตามตรวจสอบฯ เพื่อประเมินความเสี่ยงและระดับความรุนแรงของการปนเปื้อนน้ำชะขยะมูลฝอยต่อน้ำใต้ดิน จำเป็นต้องดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำและวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ และสามารถใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์ช่วยในการคาดการณ์และประเมินผลการปนเปื้อนในน้ำใต้ดินได้

รูปที่ 3.2.1-2 การฝังกลบขยะมูลฝอยขั้นที่ 2 ของพื้นที่ 4 บ่อแรก

รูปที่ 3.2.1-3 ระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย

รูปที่ 3.2.1-4 แผนผังแสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำในสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

3) การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ

ระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาลและมีการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากโครงการโดยการปลูกต้นไม้ เพื่อเป็นแนวกันชนบริเวณพื้นที่โดยรอบบ่อฝังกลบ แต่ยังมีบางส่วนที่ยังไม่ได้ทำการกลบทับ เนื่องจากมีหน้างานกว้าง ดังนั้นควรจัดหาดินมาดำเนินการกลบทับขยะมูลฝอยทั้งหมดเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น แมลงวัน และสุนัขคุ้ยเขี่ย

ในส่วนของการบริหารจัดการยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพได้ เช่น การจัดระเบียบการเทกองขยะมูลฝอย การבודัดขยะซึ่งจะช่วยให้สามารถฝังกลบขยะได้มากขึ้น

4) แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานฝังกลบขยะมูลฝอย

(1) ด้านเทคโนโลยี

- บันทึกข้อมูลชนิดและปริมาณของวัสดุที่คัดแยกจากกองขยะที่รอการฝังกลบ หรือวิเคราะห์องค์ประกอบมูลฝอย เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและการวางแผนการดำเนินงานในการพัฒนาหลุมฝังกลบขยะมูลฝอยระยะต่อไป

- ปลูกต้นไม้ในแนวกันชน (Buffer zone) ซึ่งแนวกันชนรอบพื้นที่กำจัดมูลฝอยจากแนวเขตที่ดิน ตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ อย่างน้อยเป็นระยะ 25 เมตร เพื่อใช้ประโยชน์พื้นที่สำหรับถนน ระบายน้ำและปลูกต้นไม้สลับแนว เช่น ยูคาลิปตัส กระจินณรงค์ เพื่อให้เกิดทัศนียภาพที่เหมาะสม และลดปัญหาด้านกลิ่นสู่ภายนอก

(2) ด้านบุคลากร

- ควบคุมและดูแลบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในการดำเนินงานกลับทรายวัน ให้ดำเนินงานตามคู่มือปฏิบัติงานและมาตรการความปลอดภัยที่กำหนดไว้
- ให้ความรู้แก่ประชาชนที่เข้ามาคัดแยกขยะในบริเวณบ่อฝังกลบ ให้เข้าใจประเภทขยะมูลฝอยทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ มูลฝอยย่อยสลาย มูลฝอยที่นำมารีไซเคิลได้ มูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยอันตราย

(3) ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

- เทศบาลควรดำเนินโครงการลด คัดแยก และการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์จากแหล่งกำเนิดตามบ้านเรือน และแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ในเขตเทศบาลร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำเข้ามากำจัดในระบบฯ
- จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนในการให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างทัศนคติในเชิงบวกในการจัดทำโครงการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยภายในชุมชน และเทศบาลต้องดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง
- รมรณรงค์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนตระหนักในการคัดแยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป
- จัดทำโครงการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การลด คัดแยกขยะมูลฝอย ในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชุมชนเขตเทศบาล เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และดูงานด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

(4) ด้านงบประมาณ

- จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการคัดแยกขยะในครัวเรือน และในชุมชนตั้งแต่ต้นทางหรือจากแหล่งกำเนิดทุกประเภท

(5) ด้านการบริหารจัดการเชิงนโยบาย

- ขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำขยะมูลฝอยมากำจัดร่วม ดำเนินกิจกรรมลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดในท้องถิ่นของตนเอง
- ควรพิจารณาจัดหาภาชนะ/สถานที่สำหรับเก็บรวบรวมขยะอันตราย ก่อนส่งกำจัดอย่างถูกวิธีต่อไป

3.2.2 เทศบาลเมืองสองพี่น้อง

1) ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลเมืองสองพี่น้องมีพื้นที่ 10.4 ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 3,999 ครอบครัวยุทธศาสตร์ ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งอยู่ 164 ถนนศรีสำราญ 2 ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0609520 Y 1574478) ระยะทางห่างจากเทศบาล 5 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 49 ไร่ เป็นที่ดินสาธารณะ ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด พ.ศ.2548-2549 แต่ได้ขยายเวลาการดำเนินงานจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2551 รวมวงเงินทั้งสิ้น 55.134 ล้านบาท สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสองพี่น้อง เปิดดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่ปี 2551 โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังตารางที่ 3.2.2-1 และแผนผังโครงการดังรูปที่ 3.2.2-1

ตารางที่ 3.2.2-1 การดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสองพี่น้อง

ที่	องค์ประกอบ	รายละเอียดการดำเนินงาน
1	งานก่อสร้างสถานที่ฝังกลบมูลฝอย	- บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย โดยมีการปูแผ่นรองกันซึม HDPE พร้อมปูแผ่น Geotextile จำนวน 3 บ่อ
	กลุ่มอาคาร	รั้ว ป้ายชื่อโครงการ เสาธง ป้อมยาม สำนักงาน บ้านพักคนงานแบบเดี่ยวและเป็นอาคาร 2 ชั้น ลานจอดรถ อาคารซ่อมบำรุง อาคารเครื่องจักร
	ระบบบำบัดน้ำเสีย	ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อฝัง (Stabilization Pond) จำนวน 3 บ่อ ประกอบด้วย - บ่อที่ 1 บ่อหมัก (Anaerobic Pond) - บ่อที่ 2 บ่อฝัง (Facultative Pond) - บ่อที่ 3 บ่อบ่ม (Maturation) น้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วจะถูกปล่อยออกสู่คลองสาธารณะ
	ครุภัณฑ์/เครื่องจักรในการกำจัด	- รถตักดินตักขยะ/รถขุดดินตักขยะ ขนาด 210 แรงม้า จำนวน 1 คัน - รถแทรกเตอร์ดินตักขยะ จำนวน 1 คัน

รูปที่ 3.2.2-1 แผนผังโครงการระบบกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสองพี่น้อง

อย่างไรก็ตาม ในช่วงฤดูฝน หรือกรณีเกิดภาวะน้ำท่วม เทศบาลเมืองสองพี่น้องจะใช้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมของเทศบาลซึ่งเป็นที่สาธารณประโยชน์ พื้นที่ประมาณ 10 ไร่ ในการกำจัดขยะมูลฝอย โดยวิธีการเทกอง (Open Dump) บริเวณใกล้เคียงเป็นพื้นที่เกษตรกรรม นาข้าว จากการสำรวจพบว่า มีกลิ่นเหม็น แผลงวัน และขยะมูลฝอยปลิวออกนอกพื้นที่ มีน้ำชะขยะซึ่งอยู่ภายในบ่อ (รูปที่ 3.2.2-2) เทศบาลทำการขุด ลำรางรอบบ่อขยะเพื่อเป็นแนวป้องกันน้ำเสียไหลออกนอกพื้นที่

รูปที่ 3.2.2-2 สภาพโดยทั่วไปของบ่อขยะเดิม เทศบาลเมืองสองพี่น้อง

นอกจากนี้ เทศบาลสองพี่น้อง ร่วมกับบริษัทเพพมาสเตอร์ จำกัด ได้จัดทำโครงการทดสอบการใช้ผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงผสมที่ได้จากการแปรรูปขยะพลาสติกศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย โดยบริษัทฯ ใช้พื้นที่โรงเก็บรถเดิมของเทศบาลเป็นพื้นที่ตั้งเครื่องจักรในการผลิตน้ำมันจากพลาสติก (รูปที่ 3.2.2-3) ซึ่งเป็นพลาสติกที่ได้จากการคัดแยกขยะมูลฝอยจากระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลและนำมาจากแหล่งอื่นด้วย โดยบริษัทฯ ย้ายค่าเช่าพื้นที่ให้เทศบาลในอัตรา 13,000 บาทต่อเดือน

รูปที่ 3.2.2-3 เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตน้ำมันจากพลาสติก

2) สถานภาพระบบ

(1) ระบบกำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสองพี่น้อง เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2551 ในปี 2553-2554 หยุดดำเนินการเนื่องจากเกิดปัญหาทางเทคนิคและเกิดปัญหาอุทกภัย เริ่มเปิดดำเนินการอีกครั้งในเดือน พฤษภาคม 2555 และปิดระบบชั่วคราวช่วงฤดูฝนในเดือนพฤศจิกายน 2555 ถึงเดือนมกราคม 2556 การบริหารจัดการ เทศบาลดำเนินการเอง ปัจจุบันมีปริมาณขยะมูลฝอยเข้าสู่ระบบประมาณ 25 ตันต่อวัน โดยเป็นขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล ประมาณวันละ 23 ตัน เทศบาลเก็บขนได้ร้อยละ 90 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด และขยะมูลฝอยจากเอกชนส่งเข้ามากำจัดรวม จำนวน 2 ราย ประมาณ 60 ตันต่อเดือน เทศบาลคิดค่ากำจัดขยะมูลฝอยในอัตรา 2,000 บาทต่อตัน โดยประมาณ การนำหนักจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย ไม่มีการชั่งน้ำหนักขยะมูลฝอย เนื่องจากเครื่องชั่งน้ำหนักชำรุด

ปัจจุบันมีการใช้พื้นที่บ่อขยะทั้ง 3 บ่อ ในการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการเทกอง ไม่มีการปิดทับด้วยดิน ทำให้มีขยะมูลฝอยกระจายตกกระจายในพื้นที่ฝั่งกลบขยะมูลฝอย (รูปที่ 3.2.2-4) พบการฉีกขาดของแผ่นปูกันซึม มีน้ำขังอยู่ในบ่อฝั่งกลบ เนื่องจากระบบปั้มน้ำและระบบท่ออุดตัน ไม่มีการสูบน้ำจากบ่อขยะไปยังระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย ที่ผ่านมา หากพบว่ามีน้ำขังในบ่อขยะในปริมาณมาก เทศบาลจะดำเนินการสูบน้ำที่ขังอยู่ลงสู่บ่อบำบัดน้ำเสียบ่อที่ 1

รูปที่ 3.2.2-4 บ่อฝั่งกลบขยะมูลฝอย เทศบาลเมืองสองพี่น้อง

(2) สภาพโดยรอบระบบกำจัดขยะมูลฝอยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม นาข้าว มีการร้องเรียนจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำทิ้งที่ปล่อยลงสู่คลองศรีสำราญ เทศบาลดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยพักน้ำไว้ในบ่อที่ 4 (รูปที่ 3.2.2-4) ซึ่งขุดขึ้นใหม่เพื่อเชื่อมต่อกับบ่อบำบัดบ่อที่ 3 เป็นการเพิ่มระยะเวลากักเก็บให้น้ำอยู่ในระบบนานขึ้น ก่อนระบายออกสู่คลองศรีสำราญต่อไป

รูปที่ 3.2.2-5 บ่อพักน้ำที่เชื่อมต่อกับบ่อบำบัดที่ 3

(3) การเก็บขนขยะมูลฝอย เทศบาลดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยในเขตและนอกเขตเทศบาล รวมประมาณวันละ 23 ตัน (ใช้การประมาณการจากรถเก็บขนมูลฝอย เนื่องจากไม่มีเครื่องชั่ง) โดยมีรถเก็บขนขยะมูลฝอยชนิดอัดท้าย จำนวน 3 คัน (ตารางที่ 3.2.2-3) เก็บขนวันละ 2 เที่ยว แบ่งเขตการเก็บขนเป็น 2 เขต คือ เขตตลาดและถนนรอบๆ เทศบาล และเขตชุมชน 19 ชุมชน มีถังพลาสติกสำหรับรวบรวมขยะ ขนาด 120 ลิตร จำนวน 500 ใบ ขนาด 250 ลิตร จำนวน 1,000 ใบ และถังไม้ ขนาด 1,000 ลิตร จำนวน 20 ใบ จำนวนพนักงานขับรถยนต์ 2 คน พนักงานเก็บขนท้ายรถ 4 คน พนักงานกวาดถนน จำนวน 17 คน และมีพนักงานเก็บเงินค่าธรรมเนียมเก็บขนตามบ้านเรือน จำนวน 2 คน จัดเก็บในอัตรา 15 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน

ตารางที่ 3.2.2-2 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองสองพี่น้อง

ลำดับ ที่	ประเภทรถ	ขนาดความจุ (ลบ.ม.)	ปีที่ จัดซื้อ	จำนวนเที่ยว การเก็บขน (เที่ยว)	จำนวน พนักงาน ท้ายรถ (คน)	ระยะทางในการ เก็บขนต่อเที่ยว ไม่รวมระยะทาง ไปที่ทิ้งขยะ (กม.)	ระยะเวลาใน การเก็บขน ต่อเที่ยว (ชั่วโมง)
1	อัดท้าย	10	2539	-		64	5
2	อัดท้าย	10	2541	1		60	5
3	อัดท้าย	10	2544	1		75	7

(4) ระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย (Leachate) เป็นระบบบ่อฝัง (Stabilization Pond : SP) จำนวน 3 บ่อ ประกอบด้วย บ่อหมัก (Anaerobic Pond) จำนวน 1 บ่อ บ่อฝัง (Facultative Pond) จำนวน 1 บ่อ และบ่อบ่ม (Maturation Pond) จำนวน 1 บ่อ ทุกบ่อมีการปลูกสกกกันซึม และเทศบาลจัดให้มีบ่อพักน้ำ ซึ่งเชื่อมต่อกับบ่อที่ 3 เป็นการเพิ่มระยะเวลาในการกักเก็บน้ำไว้ก่อนที่จะค่อยๆ ระบายออกสู่คลองสาธารณะ (คลองศรีสำราญ) จากการสำรวจพบว่า แต่ละบ่อมีตะกอนดินเป็นจำนวนมาก มีพีชีน้ำและขยะอยู่ภายในบ่อ (รูปที่ 3.2.2-5) น้ำในบ่อบำบัดน้ำเสียจะเป็นน้ำฝนที่ขังอยู่ เนื่องจากไม่มีน้ำเสียจากบ่อสูบไหลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลควรดำเนินการตรวจสอบการทำงานของระบบรวบรวมน้ำเสียให้สามารถทำงานได้ตามปกติ

รูปที่ 3.2.2-6 บ่อบำบัดน้ำเสียบ่อที่ 3

(5) บ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน (บ่อสังเกตการณ์) มีการก่อสร้างอย่างไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งจะทำให้เกิดการปนเปื้อนจากสิ่งสกปรกภายนอกลงสู่ตัวอย่างน้ำใต้ดินในบ่อได้ง่าย ควรทำการก่อสร้างบ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดินใหม่ให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของกรมควบคุมมลพิษ

3) การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองสองพี่น้อง มีการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการเทกอง ไม่มีการกลบทับด้วยดิน สภาพพื้นที่ฝังกลบไม่เหมาะกับการใช้เป็นบ่อฝังกลบ เนื่องจากมีน้ำใต้ดินในระดับสูง เมื่อมีปริมาณขยะมูลฝอยเข้ามากำจัดในระบบจำนวนมากทำให้เกิดการปนเปื้อนกระจายของขยะมูลฝอย นอกจากนี้รถเก็บขนและเครื่องจักรดำเนินงานยากขึ้นเนื่องจากมีน้ำขังอยู่ในบ่อฝังกลบ ระบบสูบน้ำชำระไม่สามารใช้งานได้ และหากเข้าสู่ช่วงฤดูฝนจะพบปัญหาน้ำท่วมขัง ส่งผลให้ขยะมูลฝอยที่รอการบดอัดเปียกชุ่มไปด้วยน้ำฝนทำให้น้ำชะขยะมูลฝอยมีปริมาณมากขึ้น จึงยากในการบดอัดและอาจไหลล้นออกนอกพื้นที่บ่อฝังกลบ

4) แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานฝังกลบขยะมูลฝอย

(1) ด้านเทคโนโลยี

- บ่อฝังกลบได้รับความเสียหายจากการกัดเซาะและการทับถมของดินตะกอนในช่วงฤดูฝน ควรดำเนินการทำคันดินขอบบ่อฝังกลบขึ้นมาให้มีความสูงเหนือกว่าระดับน้ำในขณะเกิดเหตุหน้าท่วมเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้น้ำชะขยะมูลฝอยไหลล้นออกไปกับกระแสน้ำหากเกิดเหตุการณ์น้ำท่วม

- ในการฝังกลบควรทำการกลบทับขยะมูลฝอยด้วยดินเป็นประจำเพื่อป้องกันปัญหาด้านกลิ่นเหม็น แมลงวัน และการปนเปื้อนของขยะมูลฝอยออกนอกพื้นที่ฝังกลบ

- คู่อริक्षाต้นไม้ในแนวกันชน (Buffer zone) ให้ครอบคลุมพื้นที่ฝังกลบ

- ควบคุมการดำเนินงานของเอกชนที่เข้ามาเช่าพื้นที่เพื่อทำการร่อนมูลฝอยจำพวกพลาสติกไปผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงผสม ไม่ให้เป็นการก่อให้เกิดการแพร่กระจายมลพิษ น้ำเสียที่เกิดขึ้นจากการล้างพลาสติกควรควบคุมให้ระบายลงสู่บ่อบำบัดน้ำเสีย และป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนกระจายของพลาสติกออกสู่พื้นที่ภายนอกขณะที่ทำการร่อนพลาสติก

- เทศบาลควรดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขระบบรวบรวมน้ำชะขยะมูลฝอยของบ่อฝังกลบ และตรวจสอบการทำงานของบ่อสูบน้ำเสียให้สามารถทำงานได้ตามปกติ

(2) ด้านบุคลากร

- ควบคุมและดูแลบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในการดำเนินงานกลับทาบรายวัน ให้ดำเนินงานตามคู่มือปฏิบัติงานและมาตรการความปลอดภัยที่กำหนดไว้

(3) ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

- เทศบาลควรดำเนินโครงการลด คัดแยก และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์จากแหล่งกำเนิดตามบ้านเรือน และแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ในเขตเทศบาลร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำเข้ามากำจัดในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาล

- จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างทัศนคติในเชิงบวกในการจัดทำโครงการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยภายในชุมชน และเทศบาลต้องดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง

- รมรณรงค์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนตระหนักในการคัดแยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป

(4) ด้านงบประมาณ

- จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการคัดแยกขยะในครัวเรือน และในชุมชนตั้งแต่ต้นทาง

(5) ด้านการบริหารจัดการเชิงนโยบาย

- จัดทำแผนการป้องกันเหตุน้ำท่วมสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย

- พิจารณาจัดหาภาชนะ/สถานที่สำหรับเก็บรวบรวมขยะอันตราย ก่อนส่งกำจัดอย่างถูกวิธี

ต่อไป

3.2.3 เทศบาลตำบลศรีประจันต์

1) ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลตำบลศรีประจันต์มีพื้นที่ 3.7 ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 2,115 ครอบครัวยุทธศาสตร์การจัดขยะมูลฝอยชุมชน ตั้งอยู่ บ้านสะพานหลวง หมู่ 4 ตำบลศรีประจันต์ อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0627906 Y 1616901) ระยะทางห่างจากเทศบาล 8 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่ 51 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด พ.ศ.2552-2554 จำนวน 141,208,021 บาท และใช้งบประมาณของเทศบาลสมทบในการดำเนินการ จำนวน 15,689,780 บาท รวมวงเงินทั้งสิ้นจำนวน 156,897,801 ล้านบาท

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลศรีประจันต์ มีบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย จำนวน 2 บ่อ มีเทคโนโลยีแบบครบวงจร ด้วยการจัดการขยะมูลฝอยแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โดยผ่านโรงคัดแยกขยะ โรงหมักปุ๋ย ซึ่งเปิดดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ.2554 โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังตารางที่ 3.2.3-1 และผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ดังรูปที่ 3.2.3-1

ตารางที่ 3.2.3-1 การดำเนินงานระบบฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล เทศบาลตำบลศรีประจันต์

ระยะที่	องค์ประกอบ	รายละเอียดการดำเนินงาน
1	- บ่อฝังกลบ	- ก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอย มีบ่อฝังกลบขยะมูลฝอย 2 บ่อ ขนาด 23,614 ตร.ม. และ 28,777 ตร.ม. ลักษณะของหลุมเป็นการขุดลงในดิน มีการปูพื้นหลุมกันการซึมของน้ำด้วยแผ่นพลาสติกกันซึม พื้นหลุมมีการวางท่อรวบรวมน้ำชะขยะมูลฝอย
	- เครื่องจักร	- ชุดสายพานลำเลียง - ชุดร่อนแยกขนาด - เครื่อง Blower
	- ถนนภายในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย	- ถนนลาดยาง
	- ท่อระบายก๊าซ	- ท่อระบายก๊าซทำด้วยท่อพีวีซี
	- บ่อรวบรวมน้ำชะขยะมูลฝอย	- เป็นบ่อทำด้วยปูนซีเมนต์
	- อาคาร	อาคารสำนักงานและเครื่องจักร อาคารบ้านพักพนักงาน อาคารซ่อมบำรุงและเก็บเครื่องยนต์หนัก อาคารป้อนยา อาคารคัดแยกและอัดมูลฝอย โรงหมักปุ๋ย หอถังสูงและบ่อบำบัด

รูปที่ 3.2.3-1 ผังบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลศรีประจันต์

2) สถานภาพพระบรม

(1) ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมแบบครบวงจรเทศบาลตำบลศรีประจันต์ มีการบริหารจัดการโดยให้บริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินงาน คือ บริษัท เจษฎาวรรณกิจรุ่งเรือง เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2554 รองรับปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 25-35 ตันต่อวัน โดยเป็นขยะมูลฝอยจากเทศบาลตำบลศรีประจันต์ประมาณ 4 ตันต่อวัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ และเอกชนอีก 13 แห่ง ประมาณ 21-31 ตันต่อวัน ได้แก่ 1) องค์การบริหารส่วนตำบลสามชุก 2) องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำซับ 3) เทศบาลตำบลปลายนา 4) เทศบาลตำบลวังยาง 5) เทศบาลตำบลบ้านกร่าง 6) องค์การบริหารส่วนตำบลวังห้ว 7) องค์การบริหารส่วนตำบลดอนปู้ 8) เทศบาลเมืองผักไห่ 9) องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก 10) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าดินแดง 11) องค์การบริหารส่วนตำบลวังลึก 12) องค์การบริหารส่วนตำบลมดแดง และ 13) บริษัทโกลโปฟูดส์ และบริษัทเพียวฟูดส์ โดยบริษัทเจษฎาวรรณกิจรุ่งเรืองประมูลงานจากเทศบาลฯ ทำสัญญาเช่า 2 ปี และจ่ายค่าสัมปทานให้เทศบาลในอัตราเดือนละ 55,000 บาท รายได้ของบริษัทมาจาก 2 ส่วน คือ จากการจัดเก็บค่ากำจัดขยะมูลฝอยจากหน่วยงานที่มาร่วมกำจัดในอัตราตันละ 700 บาท และจากการขายขยะมูลฝอยที่คัดแยกได้

ปัจจุบันมีการใช้พื้นที่บ่อขยะทั้ง 2 บ่อ ในการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการเทกอง มีการปิดทับด้วยดินเพียงเล็กน้อย ทำให้มีขยะมูลฝอยกระจัดกระจายอย่างไม่เป็นระเบียบในพื้นที่ฝั่งกลบขยะมูลฝอย (รูปที่ 3.2.3-2) ซึ่งมีเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.2.3-2

รูปที่ 3.2.3-2 บ่อฝังกลบขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลศรีประจันต์

ตารางที่ 3.2.3-2 จำนวนและประเภทของเครื่องจักรที่ใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลศรีประจันต์

ลำดับ ที่	ประเภทรถ/เครื่องจักร	ขนาด/ แรงม้า	ปีที่จัดซื้อ	การใช้ประโยชน์		สาเหตุ/ปัญหา
				ใช้	ไม่ใช่	
1	รถบรรทุกเทท้าย	-	2555	✓	-	เอกชนจัดซื้อเอง
2	รถตักล้อยาง	-	2553	✓	-	-
3	รถแทรกเตอร์ตีนตะขาก	-	2554	✓	-	-
4	เครื่องขังน้ำหนักร	-	2554	✓		
5	ชุดสายพานลำเลียง	-	2553	✓		
6	ชุดร่อนแยกขนาด	-	2553	✓		
7	เครื่องย่อยกิ่งไม้	-	2553	✓		
8	ชุดผสมปุ๋ย	-	2553	✓		

โรงคัดแยกขยะ (รูปที่ 3.2.3-3) เปิดดำเนินการระหว่างวันจันทร์ถึงวันเสาร์ เวลา 6.00 น.-15.30 น. หลังจากนั้นจะใช้เวลาในการทำความสะอาดเครื่องจักรและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน หากรถเก็บขนขยะมาถึงหลังเวลาที่กำหนดจะทำการกำจัดในหลุมฝังกลบโดยไม่ผ่านการคัดแยก ส่วนวันอาทิตย์จะเปิดให้รถเก็บขนขยะนำขยะมูลฝอยมากำจัดได้ถึงเวลา 12.00 น. แต่ไม่ได้เปิดระบบคัดแยกขยะ

รูปที่ 3.2.3-3 โรงคัดแยกขยะ เทศบาลตำบลศรีประจันต์

ขยะมูลฝอยที่ทำการคัดแยกได้ บริษัทฯ จะรวบรวมไว้เพื่อจำหน่าย (รูปที่ 3.2.3-4) ส่วนขยะที่เหลือจะถูกอัดให้เป็นก้อนและลำเลียงใส่รถบรรทุกเพื่อนำไปกำจัดที่บ่อฝังกลบต่อไป ปัจจุบันไม่มีการนำขยะอินทรีย์ไปหมักทำปุ๋ย บริษัทฯหยุดการผลิตปุ๋ยหมักไว้ชั่วคราว เนื่องจากยังไม่สามารถแยกขยะอันตรายที่ปนเปื้อนมากับขยะทั่วไปออกได้หมด ส่งผลให้ไม่มีตลาดรับซื้อปุ๋ยที่ผลิตได้

รูปที่ 3.2.3-4 อาคารรวบรวมขยะรีไซเคิล

จากการบันทึกปริมาณมูลฝอยที่ทำการคัดแยกได้ในแต่ละเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม-กรกฎาคม 2556 พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอย (โดยน้ำหนัก) ประเภทพลาสติกมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เศษไม้ และเศษผ้า ตามลำดับ ดังตารางที่ 3.2.3-3

ตารางที่ 3.2.3-3 สรุปค่าเฉลี่ยปริมาณมูลฝอยที่คัดแยกได้ ตั้งแต่เดือนมกราคม-กรกฎาคม 2556

ลำดับ ที่	ประเภทมูลฝอย	ปริมาณมูลฝอยที่คัดแยกได้(ตัน)						
		มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม
1	ถุงพลาสติก	250	235	240	232	221	203	214
2	พลาสติก	43	39	42	45	41	28	36
3	ขวดแตก	20	17	19	18	14	12	15
4	กระป๋อง	33	30	38	29	32	35	40
5	กระสอบ	20	16	18	12	12	13	23
6	กระดาษ	35	30	31	24	41	24	22
7	เศษไม้	250	235	220	249	265	190	200
8	เศษผ้า	190	184	170	190	210	170	160
9	หิน	140	120	150	150	180	150	140
10	เศษผัก	149	154	141	195	217	180	167
รวมน้ำหนัก (ตัน)		1,130	1,060	1,069	1,144	1,233	1,005	1,017

(2) สภาพโดยรอบระบบกำจัดขยะมูลฝอยเป็นพื้นที่เกษตรกรรม นาข้าว มีการร้องเรียนจากประชาชนถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากน้ำทิ้งของระบบบำบัดน้ำเสียปนเปื้อนลงในแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร

(3) การเก็บขนขยะมูลฝอย เทศบาลดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล รวมประมาณ วันละ 3-4 ตัน คิดเป็นร้อยละ 80 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาล โดยใช้รถบรรทุกเปิดข้างเทท้าย ขนาด 8 ตัน จำนวน 2 คัน (ตารางที่ 3.2.3-4) มีถังพลาสติก ขนาด 120 ลิตร จำนวน 350 ใบ และขนาด 100 ลิตร จำนวน 30 ใบ จำนวนพนักงานขับรถ 2 คน จำนวนพนักงานเก็บขนท้ายรถ 8 คน พนักงานกวาดถนน 4 คน และพนักงานเก็บเงินค่าธรรมเนียมการเก็บขนตามบ้านเรือน จำนวน 2 คน ค่าธรรมเนียมในการเก็บขน 10 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน

ตารางที่ 3.2.3-4 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลศรีประจันต์

ลำดับ ที่	ประเภทรถ	ขนาดความจุ (ลบ.ม.)	ปีที่ จัดซื้อ	จำนวนเที่ยว การเก็บขน (เที่ยว)	จำนวน พนักงาน ท้ายรถ (คน)	ระยะทางในการ เก็บขนต่อเที่ยว ไม่รวมระยะทาง ไปที่ทิ้งขยะ (กม.)	ระยะเวลาใน การเก็บขน ต่อเที่ยว (ชั่วโมง)
1	เปิดข้างเท ท้าย	8	2542	1-2	4	3-4	3
2	เปิดข้างเท ท้าย	8	2556	1-2	4	3-4	3

(4) ระบบบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย (Leachate) เป็นระบบบ่อฝัง (Stabilization Pond : SP) จำนวน 3 บ่อ ประกอบด้วย บ่อหมัก (Anaerobic Pond) จำนวน 1 บ่อ บ่อฝัง (Facultative Pond) จำนวน 1 บ่อ และบ่อบ่ม (Maturation Pond) จำนวน 1 บ่อ ทุกบ่อมีการปลูกผักขึ้นริม จากการสำรวจพบว่า มีขยะอยู่ในบ่อและมีการโป่งพองของวัสดุกันซึม (รูปที่ 3.2.3-5) น้ำในบ่อบำบัดน้ำเสียน่าจะเป็นน้ำฝนที่ขังอยู่ เนื่องจาก

ระบบท่อจากบ่อฝังกลบอุดตันไม่มีน้ำเสียจากบ่อสูบไหลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนั้น เทศบาลควรตรวจสอบการทำงานของบ่อสูบน้ำเสีย และระบบรวบรวมน้ำเสียให้สามารถดำเนินงานได้ตามปกติ

รูปที่ 3.2.3-5 ระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลตำบลศรีประจันต์

(5) บ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน (บ่อสังเกตการณ์) ยังไม่เคยเก็บตัวอย่างน้ำใต้ดินไปดำเนินการทดสอบคุณภาพ

3) การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ

ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมแบบครบวงจรเทศบาลตำบลศรีประจันต์ มีการคัดแยกมูลฝอย เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และเพื่อเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยก่อนที่จะนำไปกำจัดยังบ่อฝังกลบ โดยบริษัทเอกชนที่ได้รับสัมปทานในปัจจุบันได้ดำเนินการคัดแยกขยะออกเป็น 10 ประเภท คือ ถุงพลาสติก พลาสติก ขวดแตก กระป๋อง กระสอบ กระดาษ เศษไม้ เศษผ้า หิน และเศษผัก ขยะส่วนที่เหลือจากการคัดแยกจะถูกอัดเป็นก้อน และขนส่งด้วยรถบรรทุกไปกำจัดที่บ่อฝังกลบ ซึ่งใช้วิธีการเทกอง ไม่มีการบดอัดกลบทับด้วยดิน

ระบบสายพานคัดแยก มีปัญหาชำรุดบ่อยครั้ง เนื่องจากใช้งานมานานทำให้เครื่องจักรเสื่อมสภาพ

โรงหมักปุ๋ย อาจมีการปนเปื้อนของขยะอันตราย ทำให้ปุ๋ยที่ผลิตได้ยังไม่มีตลาดจำหน่ายที่แน่นอน จึงหยุดการผลิตไว้ชั่วคราว

4) แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานฝังกลบขยะมูลฝอย

(1) ด้านเทคโนโลยี

- กำหนดแผนการบดอัดและกลบทับขยะมูลฝอยด้วยดินเป็นระยะ โดยใช้เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เหมาะสม สำหรับดินที่ใช้ในการกลบทับขยะมูลฝอย เทศบาลควรจัดหาจากบริเวณใกล้เคียงและนำมากองเก็บ (Stock) ไว้ในพื้นที่เพื่อรอการกลบทับขยะมูลฝอยต่อไป

- ดูแลรักษาต้นไม้ในแนวกันชน (Buffer zone) ให้ครอบคลุมพื้นที่ฝังกลบ

- ตรวจสอบระบบรวบรวมน้ำชะขยะมูลฝอยของบ่อฝังกลบให้สามารถทำงานได้ตามปกติ

(2) ด้านบุคลากร

- ควบคุมและดูแลบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานที่ฝังกลบขยะ ให้ดำเนินงานตามคู่มือปฏิบัติงานและมาตรการความปลอดภัยที่กำหนดไว้ และให้ได้รับการฝึกอบรมการดูแลระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวางแผนและการบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ ในระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

(3) ด้านการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

- เทศบาลควรดำเนินโครงการลด คัดแยก และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์จากแหล่งกำเนิดตามบ้านเรือน และแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ในเขตเทศบาลร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำเข้ามากำจัดในระบบ
- รมรณรงค์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงอันตรายและผลกระทบที่ต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนตระหนักในการคัดแยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป

(4) ด้านงบประมาณ

- จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการคัดแยกขยะในครัวเรือน และในชุมชนตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด

(5) ด้านการบริหารจัดการเชิงนโยบาย

- ส่งเสริมการคัดแยกขยะและนำขยะไปใช้ประโยชน์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- สนับสนุนการจัดการของเสียอันตราย

3.3 จังหวัดสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาครมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนรวมแบบถูกหลักสุขาภิบาล โดยได้รับงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด จำนวน 1 แห่ง คือ เทศบาลนครอ้อมน้อย ซึ่งผลการติดตามระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน สรุปได้ดังนี้

3.3.1 เทศบาลนครอ้อมน้อย

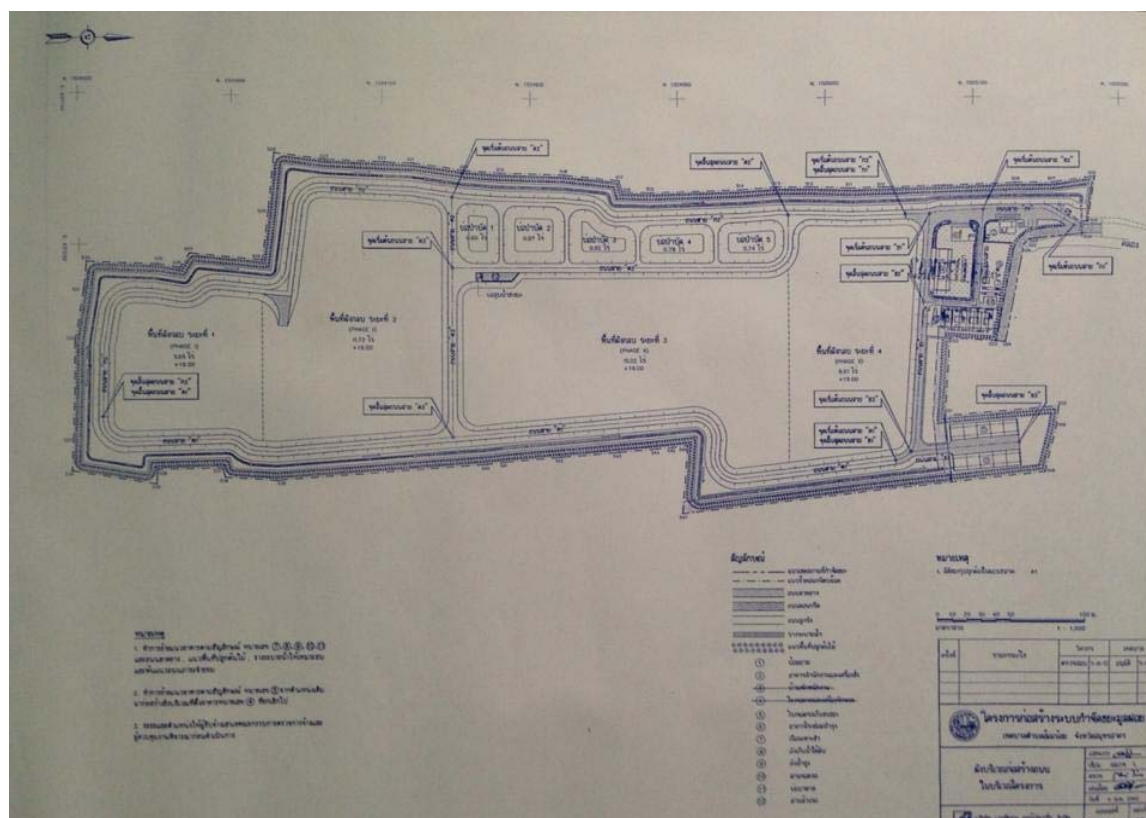
1) ข้อมูลทั่วไป

เทศบาลนครอ้อมน้อย มีพื้นที่ 30.4 ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 43,997 ครอบครัวย ประชากรแฝงประมาณ 150,000 คน ระบบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน (โครงการกำจัดขยะมูลฝอย) ตั้งอยู่ 16/5 หมู่ที่ 3 ตำบลท่าเสา อำเภอกะพุมแบน จังหวัดสมุทรสาคร (ตำแหน่งพิกัดภูมิศาสตร์ X 0636864 Y 1505450) ระยะทางห่างจากเทศบาล 15 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่รวม 75 ไร่ เป็นที่ดินของเทศบาล ซึ่งได้ก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยระยะที่ 1 ตั้งแต่ปี 2540-2542 และเทศบาลได้ขอรับงบประมาณสนับสนุนในการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยระยะที่ 2 ประจำปีงบประมาณ 2548 จากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินการก่อสร้างระบบกำจัดขยะให้แล้วเสร็จ ซึ่งโครงการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองอ้อมน้อย ได้รับการสนับสนุนโครงการภายใต้โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมวงเงินที่ได้รับการสนับสนุนทั้งสิ้น 135.30 ล้านบาท ดังตารางที่ 3.3.1-1 และแผนผังโครงการกำจัดขยะมูลฝอย ดังรูปที่ 3.3.1-1

ตารางที่ 3.3.1-1 การสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการการจัดการขยะมูลฝอย เทศบาลนครอ้อมน้อย

ลำดับ	ปีงบประมาณ พ.ศ.	แหล่งงบประมาณ	วงเงิน (ล้านบาท)	รายละเอียดโครงการ
1	2540-42	กระทรวงมหาดไทย	45.30	ก่อสร้างระบบการจัดการขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ป้ายชื่อ ล้อมรั้ว บ่อกลบ 1 สาธารณูปโภค
2	2548	สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	84.00 เทศบาล สมทบ 8.4	ก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยเทศบาลเมืองอ้อมน้อย ระยะที่ 1 โดยเทศบาลว่าจ้าง บริษัท 303 เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด ประกอบด้วย 1) บ่อฝังกลบมูลฝอย ปูแผ่น HDPE จำนวน 2 บ่อ 2) บ่อบำบัดน้ำเสีย 5 บ่อ (บ่อรับน้ำเสีย 2 บ่อ บ่อบำบัด 5 บ่อ) 3) งานอาคาร (อาคารสำนักงานแท่นชั่งน้ำหนัก โรงอาคารจอดรถและโรงซ่อมบำรุง) 4) บ่อสังเกตการณ์น้ำใต้ดินจากน้ำชะขยะ 5) ระบบไฟฟ้า ไฟส่องแสงสว่างภายในพื้นที่ 75 ไร่ 6) หอน้ำบาดาล 7) จัดหาครุภัณฑ์ เครื่องจักรกล ดังนี้ - รถบดขยะ 230 แรงม้า 1 คัน - รถดันดินตื้นตะขาบ - รถแบคโฮ - รถบรรทุกน้ำ (10 ล้อ)

ลำดับ	ปีงบประมาณ พ.ศ.	แหล่งงบประมาณ	วงเงิน (ล้านบาท)	รายละเอียดโครงการ
				- รถปิคอัพ 1 คัน - เครื่องสูบน้ำบาดาล/ น้ำเสียพร้อมอุปกรณ์ - เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพน้ำดิน 1 ชุด เรือเอนแพะฆ่า

รูปที่ 3.3.1-1 แผนผังโครงการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลนครอัมมัย

2) สถานภาพระบบ

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลนครอัมมัย ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตั้งแต่ปี 2542 แต่ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เนื่องจากการคัดค้านจากประชาชนบริเวณโดยรอบ ซึ่งขณะนี้ชุมชนเกิดขึ้นบริเวณรอบๆ ใกล้กับสถานที่กำจัดขยะของเทศบาล และประชาชนเหล่านี้เกรงว่าจะเกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีสภาพพื้นที่โครงการฯ ดังรูปที่ 3.3.1-2

รูปที่ 3.3.1-2 สภาพพื้นที่โครงการกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลนครอ้อมน้อย

การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน เทศบาลดำเนินการ ดังนี้

(1) เทศบาลฯ ดำเนินการจัดเก็บมูลฝอยในเขตเทศบาล รวมประมาณวันละ 80-90 ตัน หรือประมาณ 2,500 ตันต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 80 ของขยะมูลฝอยทั้งหมด โดยซึ่งที่สถานีขนถ่ายและดำเนินการกำจัดโดยบริษัท ทิพยวรรณ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ซึ่งมีระยะทางห่างจากเทศบาลฯ ประมาณ 35 กิโลเมตร โดยเทศบาลต้องเสียค่ากำจัดตันละ 500 บาท

(2) เอกชนจำนวน 8 ราย ขอรับใบอนุญาตในการดำเนินการจัดเก็บมูลฝอย โดยเสียค่าธรรมเนียมให้กับเทศบาลนครอ้อมน้อย จำนวน 5,000 บาทต่อปี

ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย เทศบาลดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยในเขตเทศบาล โดยมีรถเก็บขนขยะมูลฝอย จำนวน 21 คัน (ตารางที่ 3.3.1-2) มีถังพลาสติกและถังเหล็กสำหรับรวบรวมขยะ ขนาด 200 ลิตร จำนวน 2,023 ใบ ถังพลาสติก ขนาด 100-150 ลิตร จำนวน 809 ใบ ถังพลาสติกขนาด 50-100 ลิตร

จำนวน 819 ใบ ถุงพลาสติกขนาดใหญ่ จำนวน 1,442 ใบ และถังคอนเทนเนอร์ ขนาด 8 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 46 ใบ จำนวนพนักงานขับรถยนต์ 19 คน พนักงานเก็บขนท้ายรถ 51 คน กวาดถนน จำนวน 29 คน ค่าธรรมเนียมการเก็บขยะตามบ้านเรือนในอัตรา 20-40 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน ซึ่งพบปัญหาในการเก็บค่าธรรมเนียม คือ เก็บค่าธรรมเนียมไม่สอดคล้องกับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจริง

ตารางที่ 3.3.1-2 ประเภทรถที่ใช้ในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลนครอัมมอ

ลำดับ ที่	ประเภทรถ	ขนาด ความจุ (ลบ.ม.)	ปีที่ จัดซื้อ	จำนวน เที่ยวการ เก็บขน (เที่ยว)	จำนวน พนักงาน ท้ายรถ (คน)	ระยะทางในการ เก็บขนต่อเที่ยว ไม่รวมระยะทาง ไปที่ทิ้งขยะ (กม.)	ระยะเวลาใน การเก็บขน ต่อเที่ยว (ชั่วโมง)
1	รถเปิดข้างเท้าย (ปิคอัพ)	2	2540				
2	รถเกี่ยวขอ อเนกประสงค์	4	2544				
3	รถอัดท้าย	6	2537				
4	รถเปิดข้างเท้าย รถ	6	2537				
5	รถเปิดข้างเท้าย รถ	6	2539				
6	รถอัดท้าย	4	2547				
7	รถอัดท้าย	5	2540				
8	รถอัดท้าย	6	2540				
9	รถอัดท้าย	10	2554				
10	รถอัดท้าย	6	2540				
11	รถอัดท้าย	6	โอนจาก สุขา				
12	รถอัดท้าย	6	2537				
13	รถอัดท้าย	6	2540				
14	รถอัดท้าย	6	2540				
15	รถอัดท้าย	6	2547				
16	รถคอนเทนเนอร์	8	2541				
17	รถคอนเทนเนอร์	8	โอนจาก สุขา				
18	รถคอนเทนเนอร์	8	2545				
19	รถคอนเทนเนอร์	8	2552				
20	รถเปิดข้างเท้าย	5	2540				
21	รถเปิดข้างเท้าย	6	โอนจาก สุขา				
22	รถเปิดข้างเท้าย	6	2539				

3) การประเมินผลการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ

เนื่องจาก เทศบาลนครอ้อมน้อยไม่มีการดำเนินการระบบกำจัดขยะมูลฝอย จึงไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพการเดินระบบฯ ได้ ทั้งนี้ การกำจัดขยะมูลฝอย เทศบาลได้ดำเนินการจ้างเอกชนในการกำจัด โดยการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแล้วนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะเอกชน ที่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

4) แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย

- ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เพื่อให้ทราบแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาล
- ส่งเสริมการลด คัดแยกขยะในครัวเรือนและในชุมชนตั้งแต่ต้นทาง หรือแหล่งกำเนิด

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5

220 - 222 ถนนยิวเป้า ตำบลสนามจันทร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 3427 5339-40

Website : www.reo05monre.com

Facebook : www.facebook.com/Reo05

Email : reo05.org@mnre.mail.go.th